Opłata pocztowa [illegible]

NAJER FOLKSBLAT — פרייז 20 [illegible]

היינט 8 זייטען.

נייער פאלקסבלאט

Nr. 31 | Łódź, Środa 5 lutego 1930 | אכטער יאהרגאנג | לאדז מיטוואך ז' שבט תר"צ | Nr. 31

Adres Redakcji i Administracji Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71 | אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פיעטריקאווער 21. טעל. 224-71

300,000 יידען מוזען בעקומען ארבייט פון דער מלוכה

שארפער ארויסטריט פון דעפ. העלער אויף דער נעכטיגער סיים-זיצונג

וו א ר ש א, 4 (טעלעפאניש פון אונזער סיים-קארעספאנדענט). די היינטיגע פלענאר-זיצונג פון סיים האט זיך אנגעהויבען מיט שטורמישע דעבאטען איבערן בודזשעט פון דער העכסטער קאנטראל-קאמער.

רעפערירט דעם ענין האט דעפ. קוואפינסקי, וועלכער האט אנגעוויזען, אז אין דער לעצטער צייט האט די טעטיגקייט פון דער העכסטער קאנטראל-קאמער א גרויסע בעדייטונג פאר דעם לעבען פון דער גאנצער מלוכה.

אין דער דיסקוסיע האט גענומען אווארט דעפ. כאלעווסקי (בעבע), וועלכער האט שטארק אטאקירט די טעטיגקייט פון דער העכסטער קאנטראל-קאמער, אויסשליסענדיג פון כלל דעם פרעזעס ווראבלעווסקי.

דער ראזיגער שארפער אנגריף האט ארויסגערופען שארפע פראטעסט-רעדעס מצד די דעפוטאטען קוואפינסקי (פ.פ.ס.) און ראטאי און פראפ. ריבארסקי.

נאך דער דיסקוסיע וועגען דעם ראזיגען ענין איז מען צוגעטרעטען צו די בעראטונג מכוח דעם בודזשעט פון פרעזידיום פון מיניסטארען-ראט.

בינו לבינו איז בעטראכט געווארען דער פארווארף וועגען דער „פאט"-אגענטור, אז זי דרייט איבער די בעריכטען פון סיים. (פרעמיער בארטעל האט שוין געוויזענט דעם שולדיגען בעאמטען).

שפעטער איז מען צוגעטראטען צו די דיסקוסיעס איבערן בודזשעט פון ארבייטס-מיניסטעריום.

אין זיין רעדע האט דעפ. שטשערקאווסקי (פ.פ.ס.) אויסגעדריקט אומצוטרוי דעם ארבייטס-מיניסטער.

אין דער דיסקוסיע האט גענומען א ווארט, דער דעפ. העללער, (יוד. קאלא), וועלכער האט אנגעוויזען, אז די פאליטיק פון דער איצטיגער רעגירונג פיהרט צום ארויסשטויסען די יודען פון זייערע פאזיציעס. ער בעטאנט, אז עס איז די העכסטע צייט א קלעהר צו זיין מכוח דעם ביטערען גורל פון דער דריי-מיליאני.ער יודישער בעפע.קערונג, וואס ווערט געשראפ'ט סיי דורך דעם אפענעם און בעהאלטענעם אנטיסעמיטיזם, סיי אין דער פארם פון נישט צולאזען אויף אמטער, פאבריקען, סיי פון ארויסווארפען זיי פון די כל המיני סינדיקאטען, מאנאפאלען, קארטעלען, קאאפעראטיוועןן א. ד. גל.

דעפ. העללער זאגט, אז די יודען גופא בעמיהען זיך צו איבערשיכטען די בעפעלקערונג אלס פראדוקטיווע עלעמענטען, און אז בפרט בעמיהט זיך עס צו טון דער „החלוץ".

דאן ווייזט ער אן, אז די יודישע פראפעסיאנעלע שולען ווערען סיסטעמאטיש אונטערגעגראבען, אז זיי געניסען נישט פון קיין שום סובווענציען, ווי עס געניסען, א שטייגער, אנדערע פראפעסיאנעלע שולען.

צום סוף דערקלערט ער, אז די רעגירונג דארף, אין משך פון די נאהענטסטע צעהן יאהר זיך בעמיהען, אז דרייהונדערט-טויזענד יודען זאלען בעקומען אנ'ארט אין די עפענטליכע און קאמונאלע אינסטיטוציעס.

נאך איהם רעדט דעפ. פאטאטשעק (פיאסט), וועלכער טרעט ארויס וועגען דעם ענין: אורלויב פאר פאראבקעס. ער שטעלט אוועק די קלאץ-קשיא: צי וואס ברויכען בכלל פאראבקעס אורלויב? ווערען די דען פאהרען אויף קוראציע קיין אויסלאנד אדער צום ים?... צי איז דען נישט גלייכער — זאגט ער — אז זיי פערברענגען די פרייע וואכען נאך דער ארבייט צוזאמען מיט די דארפס-מיידען אונטער די ליפעס?...

שפעטער ווארפט פאר די דעפוטאטין פרוי פראוס (בעבע) דעם „בונד", אז אין לעמבערג האט זיך די גאנצע ארגאניזאציע פערשריבען אין דער קראנקען-קאסע, און דער פארזיצער האט זיך דא"ט פערשריבען אלס באלעבאס.

דערנאך איז מען צוגעטראטען צו דער רעסקוביע איבער רענטען א. אנד. ענינים.

לסוף האט וויצע-מארשאלעק האמבסקי פעסטגעשטעלט, אז די סיים- און סענאט-מארשאלקעס האבען נישט קיין שום דיספאזיציע-פאנד.

וו א ר ש א, 4 (טעלעפאניש פון אונזער סיים-קארעספאנדענט). דער וויצע-מארשאלעק פון סיים, וואזשניצקי, האט אפגעזאגט זיין אמט. אויף זיין ארט ווערט רעסיגנירט דעפ. רוג („וויזוואלעניע").

20 טויטע, עטליכע צענדליג פערוואונדעטע

קרבנות פון דעם באנדיטען-אטענטאט אין טשיקאגא

ט ש י ק א ג א, 4 (צ.ט.אג.) לויט ווי מיר האבען נעכטען געמעלדען, איז אין דעם געדיכטבעפעלקערטען טייל שטאט ענטשטאנען א מורא'-דיגע פאניק, מחמת א שרעקליכער דעטאנאציע, פון וועלכער עס האט אויפגעציטערט די גאנצע שטאט.

אויף א שטח פון 2 מייל זענען צופלאצט געווארען אלע שויבען.

קינד און קייט האט פערלאזט די הייזער און געלאפען, נישט וויסענדיג אליין וואוהין מען לויפט.

ווי ס'האט זיך שפעטער ארויסגעוויזען, האט א נישט ענטדעקטע באנדיטען באנדע געמאכט א דרייסטען באמבען אטענטאט אויף איינעם פון די גרעסטע האנדעלס הייזער אין טשיקאגא.

דער ריזיגער בנין, אין וועלכען ס'האבען זיך געפונען 3 סחורה לאגערן, האט מיט זיך פארגעשטעלט א בארג אש, פון אונטער וועלכען עס האבען זיך געהערט יאמערליכע הילפס-רופען און מורא'דיגע קרעכצען.

מ'האט תיכף פעראָרדענט אנ'ענערגישע רעטונגס-אקציע.

עס זענען דער'הרג'עט געווארען 20 פערזאן, און עטליכע צעהנדליג זענען שווער פערוואונדעט.

Aspirin

w tabletkach

środek uśmierzający bóle.

Wyjątkowo skuteczny we wszelkiego rodzaju

zaziębieniach

i bólach reumatycznych.

Do nabycia we wszystkich aptekach.

א לאדזער שווינדלער ארעסטירט אין ווילנע

(2) מיט א צייט צוריק האט זיך ברייט רעקלאמירט דורך דער פרעסע, דורך ספעציעלע אפישען, א פערמיטלונגס-ביורא אויף נאווראט 17. דאס ביורא האט פערשפראכען צו ערלעדיגען פערשידענע ענינים אין אלע פוילישע שטעט, פערמיטלען ביים פערקויפען נישט בעוועגליכע גיטער, קינא- און ליכט-רעקלאמען א. ד. גל.

אין דער ביורא, האט מען אנגאזשירט א גרויסען פערסאנאל פון עטליכע און פירציג מענשען, דערביי האט יעדער מיטארבייטער פונ'ם ביורא געדארפט איינצאהלען א געוויסע סומע געלד, אלס קויציע.

די איינגעלארענע 43 בעאמטע: 12 מאשיניסטקעס, 5 לייטערס און א גאנצער שטאט געהילפען, האבען אריינגעבראכט דעם שעף פון דער ביורא א געוויסען סטאניסלאוו ראיעוויטש, פון גניעזנא, א היבשע סומע געלד און וועקסלען פון די קויציעס.

איינמאל האט זיך געטראפען, אז איינער פון די „לייטערס" פון דעם ביורא, סטעפאן יאוואזשינסקי האט בעקומען א מעלדונג פון זיינעם א פריינד קאזימיערזש ראמאנסקי, וועלכער האט איהם אויסגעשטעלט א „גוט פריינדשאפטליכען" וועקסעל אויף 600 זל. צוצושטעלען אלס קויציע דעם שעף פונ'ם ביורא, אז ער האט בעקומען א מעלדונג אויסצוקויפען דעם וועקסעל, ווען נישט זאגט עם געהן צום פראטעסט.

יאוואזשינסקי איז באלד אריין צו ראיעוויטשען, וועלכער האט געזאגט עפעס א תירוץ און שפעטער פערשווינדען געווארען.

דער פערזאנאל איז געווארען אונרוהיג וועגען זייערע קויציעס, האט מען מיטגעטיילט די אויספארשונגס-מאכט. עס האט זיך ארויסגעוויזען, אז ראיעוויטש האט די גאנצע אויסשטאטונג פון זיין ביורא, אלע שרייב-מאשינען. די איינריכטונג פון זיין פריוואט-וואוינונג בעקומען אויף בארג, די קויציעס און אנדערע אויסגענארטע גרעסערע סומעס געלד ביי פערשידענע פירמעס, האט ער צוגענומען און נעלם געווארען.

די פאליציי האט צושיקט נאך איהם פלונבריף און אט האט מען נעכטען ראיעוויטשען געבראכט, געשמידט אין קייטען, פון ווילנא, וואו עס האט איהם צופעליג אין א נאכט-לאקאל געטראפען די ווילנער פאליציי.

דעפ. גרינבוים פאדערט

צו בעטראכטען דעם ענין-צארישע בעגרענצונגען

וו א ר ש א, 4 (טעלעפאניש פון אונזער סיים-קארעספאנדענט). אויף דער היינטיגער זיצונג פון דער קאנסטיטוציע-קאמיסיע האט דעפ. גרינבוים געפאדערט עס זאל אין דער דריטער לעזונג בעטראכט ווערען דער געזעץ-פראיעקט וועגען אפשאפען די צארישע בעגרענצונגען.

דער פארזיצער פון דער קאמיסיע, האט דערויף ערקלערט, אז ער האט זיך שוין וועגען דעם ענין פערשטענדיגט מיט דעם וויצע-מיניסטער פאר יוסטיץ, שוועטשקאווסקי, און אז ער וועט בעטראכט ווערען אויף איינעם פון די נאהענטסטע זיצונגען.

דעפ. גרינבוים האט דאן געפאדערט, אז מ'זאל דעם ענין בעטראכטען אויף דער נאהענטסטער זיצונג.

שבועה דאורייתא

לויט'ן פסק-דין פון לאדזער פרידענס-געריכט, וועט היינט מיטוואך, דעם 5. פעברואר ד. י., 10 א זייגער פארמיטאג, שווערען אין דער אלט-שטעטישער שוהל (וואלבארסקא-גאס)

געצל פרידמאן (לייביש פרידמאנס זוהן)

וועגען א סכסוך איבער 300 זל., וואס ער לייקענט אפ אין געריכט.

מיט אכטונג

משה אבע, צעגעלנ. 47

4025

א שטוב

איז ואפארט צו פערמיטען אויף פראנציזשקאנער גאס. צו ערפאהרען אויף אלעקסאנדריסקא (מרדכי גבאי'ם גאס) נומ' 9, ביי א. צוקערמאן

אנ'ארט צום שלאפען פאר א ארענטליכען יונגענמאן, איז אבצוגעבען. פאמארסקא 14, ביי לאסקי, הויף, 2. שט.

זאל פילהארמאניע, נארוטאוויטשא 20

היינט מיטוואך, דעם 5. פעברואר ד. י., 8 אווענד קומט פאר

א פארלעזונג פון דעם בעוואוסטען געלערנטען און עקאנאמיסט

ה' יעקב לעשטשינסקי

(פון בערלין) א. ד. ט.:

„דער ציוניזם אויפן שייד-וועג"

די קליינע צאהל איבערגעבליבענע בילעטען בעקומט מען פון 4 א זייגער נאכמ. ביי דער קאסע פון פילהארמאניע.

ELEKTROWNIA ŁÓDZKA

podaje do wiadomości Pp. Odbiorców energji elektrycznej na **OGRANICZNIKI,** iż ostateczny termin uregulowania należności za **rachunki I-go kwartału (bronzowe),** to jest za czas od **1 lutego 1930 r.** do **1 maja 1930 r. upływa dnia 10 lutego r. b.**

Niewpłacenie należności w terminie wyżej wskazanym pociągnie za sobą skutki zerwania umowy zawartej na dostawę energji elektrycznej, oraz przerwę w dostawie prądu, bez uprzedniego o tem zawiadomienia.

W celu uniknięcia ścisku przy płaceniu w ostatecznym terminie, uprasza się o wcześniejsze regulowanie należności.

Przy płaceniu należy bezwzględnie przedstawić zapłacony rachunek bronzowy za IV kwartał 1929 roku.

DYREKCJA ŁÓDZKIEGO TOWARZYSTWA ELEKTRYCZNEGO Spółka Akcyjna.

4029

שפאנונג צווישן סאוויעטן און פראנקרייך

צוליב'ן געהיימנישפולען פערשווינדען פון גען. קוטיעפאוו

פאריז, 4. (אטע) דער סאוויעטישער אמבאסאדאר אין פאריז דאווגאלעווסקי האט נעכטען בעזוכט דעם פרעמיער טארדיע, דאווגאלעווסקי האט טארדיע'ן אויפמערקזאם געמאכט אויף די אטאקעס פון דער פראנצויזישער פרעסע געגען דער סאוויעטישער אמבאסאדע און געפאדערט אונטערצונעהמען דרינגענדע שריט, כדי צו זיכערן די אמבאסאדע פון אנפאלען און פראוואקאציע-אנפאלען מצד די ווייסע גוארדייצעס.

טארדיע האט געענטפערט, אז אין פראנקרייך עקזיסטירט פרייהייט פון דער פרעסע און האט געראטען דעם סאוויעטישען אמבאסאדאר, אז ער זאל זיך ווענדען אין געריכט.

די גאנצע פראנצויזישע פרעסע רעדט ארום מיט אויפרעגונג די אינטערוועניץ פון סאוויעטישען אמבאסאדאר אין אויסערן־מיניסטעריום און ווייזט אן, אז די סאוויעטישע רעגירונג וויל פארשטעלען דעם ענין אין אזא ליכט, אזוי ווי די שולד פאר'ן פערשוואונדען פון גענעראל קוטיעפאוו פאלט אויף די עמיגראציע־קרייזען. די צייטונגען שרייבען וועגען די דראהונגען מצד דאווגאלעווסקין, וועגען דער מעגליכקייט פון איבעררייסען די פראנצויזיש־רוסישע בעציהונגען, אז דאס פערלאזען פאריז דורכ'ן סאוויעטישען אמבאסאדאר וואלט בעגריסט געווארען דורך דער גרעסטער מעהרהייט פון דער פראנצויזישער עפענטליכער מיינונג.

פאריז, 4. (א.ט.או.) לעאן בלום האט ערקלערט אז דאס אנטקעפירען קוטיעפאוו'ן דורך דער טשעקא איז אוממעגליך ווייל דאס וואלט פאר מאסקווע גופא גישט גענוצט אפילו אינ'ם גינסטיגסטען פאל, דאגעגען וואלט עס געקענט ברענגען צום איבעררייסען די דיפלאמאטישע בעציהונגען מיט פראנקרייך.

סאוויעטישע בעאמטע ענטלאפען מיט א גרויסער סומע געלד

טאלין, 4. (ספ. טעל.) מיט עטליכע טעג צוריק איז פערשוואונדען געווארען איינער פון די בעאמטע פון דער היגער סאוויעטישער פארשטעד הערשאפט. מ'האט נאכרעווידירט די קאסע און ס'האט זיך ארויסגעשטעלט, אז דער בעאמטער איז אנטלאפען מיט א גרויסער סומע געלד.

ווידער א בונט אין אן אמעריקאנער תפיסה

ניו־יארק, 4 (ספ. טעל.) אין קאנין, שטאט אקלאהאמא איז ווידער פארגעקומען א בונט אין דער דארטיגער תפיסה. אין עטליכע קרמער פון תפיסה־בנין האבען די ארעסטירטע אונטערגעלעגט פייער און צוזאמען געוואלט אנטלויפען. מ'האט אבער די שרפה בצייטענס בעמערקט און דער בונט איז דערשטיקט געווארען.

„די איצטיגע שוועריגקייטען

זענען א פאריבערגעהענדע ערשיינונג"

אינטערוויאו מיט'ן אמעריקאנער ראטגעבער אין פוילן וועגען דער יוד. לאגע

ניו־יארק, 4. (יט"א טעלעגראפיש) דער קארעספאנדענט פון יט"א האט געהאט א געשפרעך מיט'ן אמעריקאנער ראטגעבער פון פוילען ה' רעדווע, וועלכער איז איצט געקומען אויף א קורצען בעזוך קיין אמעריקא. די אמעריקאנער יודען מיינט רעדווע, דארפען נעדענקען, אז די נייע פוילישע רעפובליק איז ענטשטאנען קוים מיט 10 יאהר צוריק און ס'איז פאר איהר געווען אוממעגליך פאר אזא קורצער צייט אויסצוגלייכען די פערשידענהייטען, וואס עקזיסטירען צווישען דער פוילישער און יודישער בעפעלקערונג זייט לאנגע יאהרען.

די יודען — האט געזאגט ה' רעדווע — בילדען א טייל פון דער אלגעמיינער בעפעלקערונג אין דער פוילישער מלוכה און אויף זיי מוז זיך נאטירליך, אפרופען די עקאנאמישע איבערלעבונגען פון לאנד. דאס לאנד לעבט איצט אדורך א קריזיס צוליב דער רעארגאניזאציע פון דער אינדוסטריע און האנדעל לויט די מאדערנע עקאנאמישע מעטאדען.

איך גלויב — האט ווייטער געזאגט ה' רעדווע — אז די יודישע קליינהענדלער און האנדווערקער וואס ווערען ארויסגעשטויסען פון זייערע עקאנאמישע פאזיציעס וועט ווייטער געגעבען ווערען די מעגליכקייט אריינגעצויגען צו ווערען אין עקאנאמישען לעבען פון לאנד. די איצטיגע שוועריגקייטען זענען אן איבערגעהענדע ערשיינונג.

סאן־סעבאסטיאן אונטערן וואסער

ים־שטורם ביי די ברעגעס פון שפאניען

פאריז, 4. (ספ. טעל.) אויף די שפאנישע ברעגע סהאט זיך נעכטען צושפילט א געוואלדיגער שטורם. די קורארט־איינריכטונגען אין סאן־סעבאסטיאן זענען פערגאסען דורך די ים־כוואליעס. 14 פישער־שיפען צוזאמען מיט די מאנשאפטען זענען אונטערגעגאנגען.

פאריז, 4. (ספ. טעל.) די שטורמען, וועלכע בושעווען זייט עטליכע טעג איבער'ן אטלאנטישען אקעאן, האבען געברענגט צו א גאנצער רייה שיף־קאטאסטראפען. די דענישע שיף „העלען" איז אונטערגעגאנגען נעבען דעם אינזעל סענט.

נעבען לא־ראטעל האבען די ים־כוואליעס אפגעריסען אלע שוץ־וואלען, פערגיסענדיג גרויסע שטחים ערד, פיל ערטער שטעהען אונטער'ן וואסער, עטליכע צעהנדליג פאמיליעס זענען געבליבען אהן א דאך איבער'ן קאפ. א גרויסע צאהל בהמות איז דערטרונקען געווארען.

וועגען א געוואלדיגען שטורם מעלדעט מען אויך פון ליסאבאן, ס'זענען אויך פערהאן מענשליכע קרבנות.

ווארשא יועט נאך בעה'ן בעריכט פונ'ם דייטשען געזאנדטען אייגעגערעדט ווערען פערשידענע איינצעלהייטען.

דער דייטש־פוילישער האנדעלס־טראקטאט

וועט געשלאסען ווערען נאך היינטיגען חודש

בערלין, 4. (א. ט. או.) די היגע פרעסע האלט אז דער דייטש־פוילישער האנדעלספערטראג וועט זיכער אפגעשלאסען ווערען ענדע חודש. אין

לינדבערג ארויס גאנץ פון א קאטאסטראפע

פאריז, 4. (א. ט. או.) דער בעקאנטער לופטפליהער לינדבערג האט זיך מאנטאג און לעבען (קאליפארניען) אויפגעהויבען אויף אן אעראפלאן אין א מאטאר. מיטאמאל איז א פליגעל פון אפאראט קאליע געווארען און לינדבערג איז געצוואונגען געווען זיך אראפצולאזען. אלע ארום האבען זיי גע־האלטען איהם צו ראטעווען, אבער לינדבערג'ן איז גארנישט געשעהען.

דער גרעסטער שטרייק אין ניו־יארקער קליידער־אינדוסטריע

ניו־יארק, 4. (א. ט. או.) דינסטאג זאל זיך אין ניו־יארק אנהויבען דער גרעסטער שטרייק אין דער געשיכטע פון דער ניו־יארקער דאמען־קליידער־אינדוסטריע. מעהר ווי 35 טויזענד ארבייטער וועלען פערשטרייקען, פאדערענדיג א 40 שעה'דיגע ארבייטס־וואך און העכערע ארבייטס־לוינען. געוועזענעם אינערן־מיניסטער אין דער דיקטאטארישער רעגירונג.

פרימא דע דיוועראַ טאר נישט פערלאזען שפאניען

פאריז, 4. (ספ. טעל.) מען מעלדעט פון מאדריד, אז בערענגערס רעגירונג האט ארויסגעגעבען א פעראָרדנונג, וועלכע פערהיטעהרט דעם געוועזענעם דיקטאטאר פרימא־דע־ריוועראַ צו פער־לאזען די גרעניצען פון שפאניען. דער דאזיגער פערבאט גילט אויך פאר גענעראל אניזא, דעם

פאקען־עפידעמיע אין אינדיען

אויך אין לאנדאן נאטירט פיל פאקס־קראנקע

לאנדאן, 4. (ספ. טעל.) לויט מיטיילונגען פון באמבאי נעהמט אן די פאקען־עפידעמיע שרעקליכע פארמען, אין דער פאריגער וואך זענען נאטירט געווארען 2600 פאלען פון פאקען, פון זיי זענען געשטארבען 662. אין דער לעצטער וואך זענען קראנק געווארען 3700 פערזאן, פון זיי זע־נען 716 געשטארבען.

אויך אין לאנדאן פערמעהרט זיך די צאהל קראנקע אויף פאקען. די צאהל קראנקע אין יאנואר בעטרעפט 539.

בעגאנגען זעלבסטמארד צוליב א שלעכטער שטופע

נידסאנץ, 4. (טעלעפאניש) א שילער פונ'ם 5. קלאס פון לעהרער סעמינאריום אין נידסאנץ־סאווינצקי האט נאכדעם ווי ער האט בעקומען א שלעכטע שטופע פון עפעס א געגענשטאנד אויפ'ן ערשטען האלב־שול־יאהר זיך איבערגעשניטען די אדערן אויף ביידע הענט.

דעם שווער־פערוואונדעטען האט מען אפגע־פיהרט אין שפיטאל.

פוילישער מאטראז דערשאסען דורך א פראנצויזישען פאליצי־אגענט

נאנטעס, 4 (ספ. טעל.) דער „האוואס"־קארעספאנדענט מעלדעט, אז דער פוילישער מאטראס גאלאווסקי, וועלכער געהערט צו דער מאנשאפט פון דער אינטערוואסער־שיף „ריש" האט ארויסגערופען אנ'אוואנטורע און א שענק און צו־שלאגען א פראנצויזישען פאליצי־אגענט, וועלכער האט איהם געוואלט פערהאלטען. דער מאטראס האט געוואלט אנטלויפען. דער אגענט האט אויס־געשאסען פון זיין רעוואלווער אין גאלאווסקי איז דערהרג'עט געווארען אויפ'ן ארט.

ס'וועט דערווייל זיין ווארים ביי אונז אין פוילען

ווארשא, 4 (טעלעפאניש). אין צוזאמענהאנג מיט די קלאנגען וועגען פרעסט, וואס האבען געדראפט ארומכאפען פוילען אין דער ערשטער העלפט פון פעברואר האט דער מלוכה'שער מעטעראלאגישער אינסטיטוט ערקלערט פאלגענדעס:

אין דער נאהענטסטער צייט איז נישט צו ער־ווארטען קיין פרעסט, מיט אן אויסנאהם פאר דער צפון־מזרח זייט פון לאנד. א ווארעמע כוואליע וואס געהט פון איבער'ן אטלאנטיק האט אי־בערגעדרוקט די כוואליע פון די פרעסט, וואס גע־העט צו אונז פון רוסלאנד, אויף צפון, אזוי אז פרעסט אין פוילען זענען דערווייל מעגליך אפשר אין ווילנער קרייז. און די איבעריגע טיילען פון לאנד וועט די טעמפעראטור זיך האלטען ביי נול, אדער ביי קליינע פרעסטלעך.

בעהאלטען די גנבות... אין טורמע

בערלין, 4 (ספ. טעל.) פון דער טורמע אין טעגעל איז אנטלאפען דער בעקאנטער אינ־טערנאציאנאלער פערברעכער הערבערט טאנדאוו־סקי, וועלכער שטאמט אויס ריגא. בעת א רעוויזיע אין דער קאמער, וואו סאנדאווסקי איז געזעסען, האט די פאליציי געפונען א גאנצען קאסטען פול מיט צירונג און טייערע שטיינער, וועלכע האבען געשטאמט פון פערשידענע גנבות. די מאכט קען נישט פערשטעהען אויף וואס פארא אופן דעם פערברעכער האט זיך איינגעגעבען אריינצושמוג־לען דעם קאסטען אין דער טורמע אריין.

Kino MIMOZA
ul. Kilińskiego 178.
היינט און פאלגענדע טעג!
גרויסע פרעמיערע!
דאס גרעסטע מייסטערווערק פון דער וועלט
ניבעלונגען
אין די הויפטראלען:
PAWEŁ RICHTER i BERNARD GOETZKE
נעכסטער פראגראם: „לעצטער ראמאנס".
פערשטארקטער ארקעסטער. דער זאל איז גוט בעהייצט.

Dr. H. WOŁKOWYSKI
צעגעלניאנא 25, טעל. 126-87
ספעציעל ארצט פאר הויט־ און וועגערישע קראנקהייטען. מענער־שוואכע. אלע ארט אנאליזען, בעהאנדלונג מיט קווארץ־שטראהלען
נעמט אן פון 8-2 נ.מ. און פון 5-9 און.

אנ'ארט צו שלאפען
פאר א ארענטליכען יונגנמאן, איז אבצוגעבען.
צו ערפאהרען
פיעטריקאווער 33
אין 2. הויף, פארטער.

שויך מארגען און איבערמארגען
קומט פאר די ציהונג פון דער
4-טע קלאס 20 מלוכה־לאטעריע
דארום רופען מיר אונזערע אלע ג' שפילער צו טוישען די לאסען
פרייזען פאר 1/4 פאר בעזיצער פון די פאריגע קלאסען 10 זל.
פאר נייעם אנקויפער . . . . . . 40 „
אלגעמיינע צאל געווינסען 32,000,000 זל.
יעדער צווייטער לאס געווינט
די אבער, וועלכע בעזיצען נאך נישט קיין לאס מיזען זיך ווענדען
נאך גליק, וואוילשטאנד, רייכטום!
פון יעצטיגען געלד־קריזיס קענסטו פטור ווע־רען ווען דו פערוועבסט זיך שוין א לאס פון דער פוילישער קלאסישער מלוכה־לאטעריע
דארום בירגער! אלע צו אונז, כדי צו קויפען ביי אונז א לאס
די עלטסטע, די גרעסטע און גליקליכסטע קאלעקטור אין פוילען
E. LICHTENSTEIN
Warszawa, Centrala kolektury Marszałkowska 146
ŁÓDŹ Piotrkowska 11, tel. 182-99
Piotrkowska 72, tel. 156-68

לאָדז. 5 פעברואר 1930

„נייער פאלקסבלאט"

לאָדז. 5 פעברואר 1930

עקספערימענטן אויף אונזערע פלייצעס

רעפעראט פון ד"ר פ. ראָסענשטרייך אויף דער יודישער ווירטשאַפטס-קאָנפערענץ אין לעמבערג

די ווירטשאַפטליכע לאַגע איז איבעראַל שלעכט, אָבער ביי אונז איז זי אַמערגסטען. אין מאַנכע לענדער באַווייזט זיך דער קריזיס אין פאַלען פון דער זייער-קאָנסומציע. ביי אונז אין פוילען פאַלט די צוקער-קאָנסומציע. מען רעדט וועגען א שלעכטער „קאָניונקטור". אויב ערגיץ אַנדערש זוכט מען די סבה פון א שלעכטער קאָניונקטור אין היפער-פּראָדוקציע, אַזוי געשעהט עס ביי אונז צוליב דעם, ווייל די רעגירונג קאָנסומירט צו פיל הכנסות פון דער באַפעלקערונג און צוליב דעם קאָנען זיך די פּריוואַטע ווירטשאַפטען נישט ענטוויקלען. די רעגירונג מאַכט עקספערימענטען אויף אונזערע פלייצעס. אויב אַלע שיכטען פון דער באַפעלקערונג ליידען צוליב דעם קריזיס, ליידען די יודען אַמייסטען, נישט בלויז צוליב דעם, ווייל א ווירטשאַפטליכער קריזיס שלאַגט זיך אַמשטאַרקסטען אָפּ אויף דעם מסחר, נאָר דערפאַר ווייל דאָס סוחר'שאַפט, איז אַמ-מייסטען געטראָפען פון די שטייערן. מען דאַרף געדענקען, אַז 61 פּראָצענט יודען באַשעפטיגען זיך מיט האַנדעל. מען האָט אונז גענומען פון ביידע זייטען. כמעט 60 פּראָצענט פון אַלע דירעקטע שטייערן צאָהלען מיר און גלייכצייטיג פיהרט מען אַזאַ ווירטשאַפטס-פּאָליטיק, דאָס מיר זאָלען פערלירען די פערדינסט-מעגליכקייטען. די צענזוס-קאָמיסיעס האָבען אונז ערלויבט צו פערדינען הענכסטענס אין גראָשען אויף א קילא מעהל און ברויט, בעת דער אומזאַץ-שטייער האָט באַטראָפען כמעט א גראָשען און די שטייער-אַמטען האָבען חוץ דעם גערעכענט 10 פּראָצענט הכנסה פון אונזער אומזאַץ.

אויב מיר וועלען אַננעמען די הכנסות פון אומזאַץ-שטייער אין יאָהר 1924-25 אַלס 100, אַזוי האָט ער געבראַכט אין יאָהר 1925-26, אַלזאָ בעת'ן קריזיס פון אַפּריל ביז אָקטאָבער 114 פּראָצענט, אין די זעלבע חדשים פון 1926-27 — 125 פּ"צ. 1927-28 — 153 פּראָצענט, 1928-29 — 212 פּראָצענט און אין יאָהר פון דער פולשטענדיגער סאַנאַציע, פון דעם גרעסטען קריזיס 1929-30 — 210 פּראָצענט, אַלזאָ 2 מאָל אַזוי פיל ווי אין ערשטען יאָהר ווען דער אומזאַץ-שטייער איז איינגעפיהרט געוואָרען. דאַגעגען האָט דער נישט-דירעקטער-שטייער זיך פערגרעסערט אין דער זעלבער צייט בלויז מיט 65 פּונקטען.

רעגירונגס-אונטערנעהמונגען ברענגען דעפיציטען און מיר דעקען זיי מיט אונזערע שטייערן. גלייכצייטיג ווערען מיר אַרויסגעדרענגט פון די ראַזינע ווירטשאַפטליכע פּאָזיציעס, וועלכע עס פערנעמען די רעגירונגס-אונטערנעהמונגען אויף אונזער אָרט.

עס איז כמעט נישטאָ קיין לאַנד, וואו 65 פּראָצענט פון דער באַפעלקערונג זאָל כמעט נישט צאָהלען קיין שטייער, הגם זייער ווירטשאַפטליכע לאַגע איז א בעסערע און מען זאָל אַרויפוואַרפען די גאַנצע שטייער לאַסט אויף 10 פּראָצענט פון דער באַפעלקערונג. דערפון נעמט זיך, אַז די עקזעקוציעס הכנסות ברענגען דער רעגירונג מעהר אין עטליכע חדשים ווי זי האָט פּרעלימינירט פון א גאַנץ יאָהר.

די פאַרשטעהער פון די פינאַנץ-קאַמערן האָבען איצט באַקומען א פעראָרדנונג פון פינאַנץ-מיניסטעריום, אַז זיי זאָלען נישט העכערען די שטייער-אויסמעסטונגען אַנשטאָט צו באַפעהלען, דאָס זי וואָלען נידריגער מאַכען. איין פּראָדוקציע בליהט איצט אין דאָס איז די וועקסעל-פּראָדוקציע. די רעיענטען ווערען רייך. 125 מיליאָן זלאָטעס א חודש הכנסה האָבען זיי בלויז פון וועקסעל-פּראָטעסטען, דער רעשט וועקסלען ווערט נישט פּראָטעסטירט, נאָר פּראָלאָנגירט, אין אַזאַ לאַגע איז דאָס פינאַנץ-מיניסטעריום אַזוי גוט און הייסט נישט העכערען די שטייערן. מיר מוזען דערפאַר נישט בלויז פּראָטעסטירען, נאָר אויך ערקלערען דער רעגירונג, אַז דאָס פיהרען פון אַזאַ פּאָליטיק וועט דערפיהרען צו א קאַטאַסטראָפע און זי וועט זיין שולדיג. מיר מוזען אויך פערלאַנגען פון דער רעגירונג, אַז זי זאָל צוטרעטען רעגולירען די פינאַנץ-פראַגען אין די זעלבסטפערוואַלטונגען, באַגרענעצען זייערע לייכטזיניגע אינוועסטיציעס, וואָס פערניכטען אונז, נישט וועניגער ווי באַלאַסטונגען לטובת דער מלוכה.

אַזוי עס זיינען איצט געלונגען א גלייכגעוויכט פון מלוכה-ביודזשעט, אַזוי איז עס געשעהען אויף דעם חשבון פון אונזערע עקזיסטענצען, אָבער קיין קרעדיט גיט מען אונז נישט דערפאַר, די רעגירונג האָט אַנגעזאַמעלט 600 מיליאָן אָפּשפּאָרונגען און אונזערע קרעדיט-אינסטיטוציעס האָבען באַקומען אַרום 6 מיליאָן קרעדיט. דער שטייער-אינספּעקטאָר האַלט אונז פאַר די גרעסטע נגידים און אויף קרעדיט וועגען מיר נישט קיין בטוחים.

א ראַנק אונזערע ברידער אין אַמעריקא, וועלכע האָבען אונז געשיקט מיליאָנען דאָלאַרען און א ראַנק אונז אַלס עקספּאָרטערען האָט די רעגירונג באַקומען מעגליכקייטען פון ביודזשעט-גלייכגעוויכט. צום געבען וועגען מיר גלייכבערעכטיגט, אָבער אַז מען דאַרף אונז געבען קאָן מען אונז נישט. מיר פערלאַנגען אָבער אַנ'ענדערונג פון דער ווירטשאַפטס-פּאָליטיק, ווייל אויב נישט, וועלען אונז די קרעדיטען אויך גאַרנישט העלפען. יעדען טאָג ווערען געפּוירען אַנדערע אַנטי-יודישע און אַנטי-ווירטשאַפטליכע פּלענער, פערשידענע יהודים באַקומען עקספּאָרט-מאָנאָפּאָלען. זיי באַקומען קרעדיטען, ווערען באַרייכערט און אַלע איבריגע ווערען פעראָרימט. זיי גיבען נישט אָפּ דאָס געלד און די מלוכה פערלירט דערביי. זייט 3 יאָהר רעדט מען ביי אונז, אַז עס וועגען פעראַן ביי אונז צופיל מעקלער און צופיל סוחרים, אָבער דער געוועזענער האַנדעלס- און פינאַנץ-מיניסטער קלאַרנער האָט נאָר געוואָנט פּונקט פערקעהרט, אַז אין פוילען פעהלען גאָר סוחרים.

מע רעדט כסדר, אַז עס ליגט אין אינטערעס פון ווירטשאַפטליכען לעבען צו דערהאַלטען דעם גרויס-סוחר דעם הורטאָווניק, אָבער וואָס ווייזט זיך אַרויס: אין יאָהר 1924 האָבען אויסגעקויפט פּאַטענטען פון 1-טער קאַטעגאָריע 3517, אין יאָהר 1927 — 1028, אַלזאָ 2 דריטעל וועניגער ווי אין יאָהר 1924. אין יאָהר 1924 האָט מען אויסגעקויפט 41.724 פּאַטענטען 2-טע קאַטעגאָריע און אין יאָהר 1927 בלויז 27,304, הגם די שיקאַנען ביים אויסקויפען די פּאַטענטען וועגען טויזענד-פּאַכיג געוואַקסען. דאָס ראָזינע פאַלען פון די פּאַטענטען פון דער ערשטער קאַטעגאָריע באַווייזט, אַז די צאָהל פון הורטאָווניקעס האָט זיך פערקלענערט, ווייל די שטייער-פּאָליטיק האָט זיי צעבראָכען. זי אַזוי קאָן עקזיסטירען א הורטאָווניק, אַז דאָס וועלכע נעוועץ וועגען פּשעמיסלאָווי שטייער וועהט פאַר אויסערגעוועהנליכע הנחות פאַר די אַזוי גערופענע ווירטשאַפטליכע אָדער קאָאָפּעראַטיווע פּעראייניגונגען, בשעה ער, דער סוחר, מוז צאָהלען אַזעלכע הויכע שטייערען.

ווי עס פאַלט דאָס סוחר'טום אין פוילען באַווייזט נאָך איין ציפער:

עס וואַלט זיך געדוכט, אַז אויב די צאָהל פון פּאַטענטען פון דער ערשטער און צווייטער קאַטעגאָריע וועגען קלענער געוואָרען אין משך פון די לעצטע 3 יאָהר מיט 16609 פּאַטענטען, ד. ה. אַרום 40 פּראָצענט, וועגען אויף אַזוי פיל געוואַקסען די פּאַטענטען פון דער 3-טער קאַטעגאָריע. עס וואַלט זיך געדאַכט, אַז די פערמעגענדע סוחרים זעגען איבערגעגאַנגען צו די נידריגע קאַטעגאָריעס, פון די הורטאָווניקעס זענען געוואָרען דעטאַליסטען, דערווייל זעהען מיר, אַז בעת אין יאָהר 1924 האָט מען אויסגעקויפט 197.738 פּאַטענטען פון 3-טער קאַטעגאָריע, האָט מען אויסגעקויפט אין יאָהר 1927 בלויז 182.740. מיר זעהען אַלזאָ, אַז די צאָהל פון די פּאַטענטען פון דריטער קאַטעגאָריע האָט זיך פערקלענערט אין משך פון 3 יאָהר מיט 15 טויזענד. עס איז נישט אויסגעשלאָסען, אַז די גרעסערע סוחרים וועגען געוואָרען קליין, אָבער ווייל די צאָהל פון די קליינע סוחרים האָט זיך אויך פערקלענערט, וועגען די קליינע סוחרים פון דער דריטער קאַטעגאָריע איבער צו דער פערטער, ווייל די ציפער פון דער פערטער קאַטעגאָריע באַטרעפט היינט 170,517 מיט 47,228 מעהר ווי אין יאָהר 1924. דאַמאָלס האָט זי באַטראָפען 123289.

מיר האָבען אין פוילען 353.257 קליינע סוחרים אַנגענומענדיג 5 פערזאָן אויף א משפחה קומט אויס, אַז אַרום 1 מיליאָן 800 טויזענד נפשות לעבט פון קליינעם סוחר'טום. אט פון זיי ווייל זיך די רעגירונג באַוועגן, פון זיי, וואָס פערדינען אפילו נישט קיין עקזיסטענץ-מינימום, קיין טריקען שטיקעל ברויט.

מאַסענהאַפטע אָנפאַלן און רציחות אין טשיקאַגאָ

אין דער שטאָט ווערט ערקלערט בעלאַגערונגס-צושטאַנד

טשיקאַגאָ, 4 פּס. טעל.) 1300 מאַגיסטראַט-באַאַמטע האָבען מכּכים געווען אויף א 15-פּראָצענטיגע לוין-רעדוקציע, כדי אַזוי-אַרום אויסצומיידען די רעדוקציע פון 200 באַאַמטע. צוליב דעם קאַטאַסטראָפאַלען מצב פון די שטאָטישע פינאַנצען איז דאָך א ספק, צי ס'וועט זיך איינגעבען אָפּצוהאַלטען א טייל באַאַמטע פון פערלירען די אַרבייט.

די שטאָט-מאַכט וויל כאָטש אויסצאָהלען דאָס געהאַלט די פייערלעשער און דער פּאָליציי, וועלכע האָט שוין זייט עטליכע וואָכען גאָרנישט באַקומען. אין ציזאַמענהאַנג דערמיט קומען פאָר די לעצטע צייט מאַסענהאַפטע אָנפאַלן און רציחות.

דעם פערגאַנגענעם זונטאָג האָט מען אין מיטען העלען טאָג אויסגעפיהרט אויף די גאַסען פון דער שטאָט 40 רויב-אָנפאַלן, ווייטער איז נאָטירט געוואָרען אַ'אַ'נ'צאָהליג צאָהל איינברוכען און גנבות. צוליב דעם זאָל ערקלערט ווערען בעלאַגערונגס-צושטאַנד און די פּאָליציי וועט פערביטען ווערען דורך מיליטער.

קאָנפיסקירט א טראַנספּאָרט געוועהר אויף א שיף

דאָס געוועהר איז געווען באַהאַלטען אין הערינג-פּעסלעך

בערלין, 4 (פּס. טעל) פון האַמבורג מעלדעט מען, אַז די פּאָרט פּאָליציי האָט קאָנפיסקירט אויף דער שוועדישער שיף „קעניג גוסטאַוו", א טראַנספּאָרט געוועהר און אַמוניציע, וועלכע זענען דעקלאַרירט געוואָרען אַלס פּעסלעך מיט הערינג.

ס'זענען קאָנפיסקירט געוואָרען 600 מאַשין-געוועהרען מיט אַמוניציע, 1000 האַנד-גראַנאַטען, 4 לייכטע מאַשין-געוועהרען, 1000 שטילעטען.

דער קאַפּיטאַן פון דער שיף האָט ערקלערט, אַז ער האָט נישט געוואוסט, אַז אין די פּעסלעך געפינט זיך געוועהר.

די פּאָליציי האַלט, אַז ס'האַנדעלט זיך וועגען א פּלאַנמעסיגע אַקציע פון די קאָמוניסטען, וועלכע האָבען געוואָלט אַריבערשמוגלען א טראַנספּאָרט געוועהר פאַר די דייטשע קאָמוניסטען.

אין צוזאַמענהאַנג דערמיט האָט די פּאָליציי אַדורכגעפיהרט א רעוויזיע אין דער האַמבורגער קאָמוניסטישער צייטונג, וואו מ'האָט געפונען פיל קאָמפּראָמיטירענד מאַטעריאַל.

לויט פרויד'ס טעאָריע

ער דערקלערט פאַרוואָס מענשען וויצלען זיך

פון ד. טשאַרני.

(סוף).

אט זענען איינינע ביישפּילען:

א יוד, וואָס געפינט זיך אין א משוגעים-אַנשטאַלט מאַכט פּלוצים א ווילדע סצענע, תּלמאי מען גיט איהם טרפות.

דער דאָקטאָר, וועלענדיג דעם „משוגענעם" באַרוהיגען גיט אַרויס א באַפעהל אַז מען זאָל פון היינט אָן און ווייטער געבען דעם יודען נאָר כשר'ע שפּייזען.

איינמאָל א שבת נאָכמיטאָג, דערזעהט דער דאָקטאָר, ווי דער יוד שפּאַצירט אַרום איבער'ן הויף פון דעם אַנשטאַלט מיט א ציגאַר אין מויל.

פרעגט איהם דער דאָקטאָר, ווי קומט עס, וואָס אַזאַ פרומער יוד ווי ער, וואָס האָט נישט לאַנג צוריק געמאַכט א סקאַנדאַל פאַרוואָס מען גיט איהם טרפות זאָל נאָר בפרהסיא רויכערען אום שבת?

— נו, אויף דעם בין איך דאָך א משוגענער, הער דאָקטאָר! — האָט איהם דער יוד קאַלטבלוטיג געענטפערט.

אַנדער:

א יוד, וועלכען מ'האָט אין זיין שטעטעל גערופען „דער צודרעהטער" האָט אָנגעהויבען אין שוהל ביים דאַווענען אַנטאָן דעם של ראש אויף דער פּאַטילניצע...

די פרומע יודען, וואָס האָבען דאָס באַמערקט האָבען אָנגעהויבען שרייען: אַז ס'איז א חלול השם, וואָס ער טוט אָן דעם של-ראש אויף דער צווייטער זייט קאָפּ.

— איהר טענה'ט דאָך, אַז איך בין א צעדרעהטער, — האָט זיי דער יוד דערקלעהרט, — מוז איך דאָך אַנטאָן די תפילין פערקעהרט...

אַזוי אַרום האָבען די צוויי „משוגעים" גאַנץ פיין אויסגעקיבעצט סיי די יודישע רבנים, סיי די אַר-רומינע מענשען, וואָס האַלטען זיך פאַר קליגער און לייטישער.

עס איז פעראַן נאָך א געביט, וואו מענשען האָבען ליב אַרויסצוווייזען זייער חריפות אין מבטל זיין דעם צד שכנגד. און אַרונטערצורייסען דעם שלייער און אַנטפּלעקען דעם אמת'ן מהות פון די יעניגע, וואָס האַלטען זיך פאַר די באַמע שעהנסטע און אידעאַלסטע.

דאָס איז די מענערישע באַציהונג צו דער פרוי, וועלכע איז כלומרשט פול מיט ראָמאַנטיק, מיט האַרציגקייט און צערטליכקייט. פיל ביישפּילען באַווייזען עס.

וועלען מיר זיך אָפּשטעלען נאָר אויף עטליכע ווינציגער ציניש וויצען כדי צו אילוסטרירען די פּסיכאָ-אַנאַליטישע טעאָריע, אַז די מענער וועגען תּמיד אויסען צו דערווייזען ווי נידעריג און ברוטאַל דער אַזוי-גערופענער „שוואַכער געשלעכט" קען זיין.

א יונגע שעהנע אַלמנה שטעהט ביים שפּיגעל און באַטראַכט איהר טרויער-טואַלעט. זי האָט בדעה צו געהן אַביסעל שפּאַצירען. פּלוצים פאַלט איהר איין, אַז זי מוז זיך קויפען שוואַרצע זאָקענבענדלעך. מאַלע וואָס עס מאַכט זיך דרויסען...

אַנדער:

א יונגע מאַלערין קומט צו א באַקאַנטען קינסטלער בעטען סמיכה אויף טאַלאַנט.

— זעהט איהר, פרויליין, — זאָגט צו איהר דער קינסטלער. — עס וועגען פעראַן צווייערליי מאַלערינס; איינינע פון זיי ווילען חתונה האָבען און די אַנדערע האָבען אויך נישט טאַלאַנט...

נאָך שאַרפער איז דער פאָלגענדער אַנעקדאָט:

— קומט איהר היינט צו מיר, פרוי עלזע?

— ניין, הר' באַראָן! ערשטענס ליב איך זעהר מיין מאַן, און צווייטענס — קאָן איך אַהן מיין דינסט נישט צורעכט מאַכען מיין טואַלעט...

אַמ'בולטסטען זעהט מען דעם מענערישען ביטול צו דער פרוי אין דער פאָלגענדיגער געשיכטע:

א דירעקטאָר פון א משוגעים-אַנשטאַלט דעמאָנסטרירט פאַר איינעם א גאַסט זיינע משוגעים.

— זעהט איהר דעם מאַן, וואָס שפּילט זיך מיט דער הילצערנער פּופּע? — זאָגט דער דירעקטאָר צום גאַסט, — דאָס איז ער משוגע געוואָרען, ווייל זיין געליבטע האָט חתונה געהאַט מיט אַנ'אַנדערען.

— נו, און ווער איז יענער, וואָס שלאָגט זיך קאָפּ אָן וואַנט?

— דאָס איז דער „אַנדערער" וואָס האָט חתונה געהאַט מיט יענעמס געליבטער — ענטפערט דער דירעקטאָר.

דאָס הייסט, אַז איינע און דיזעלבע פרוי קאָן משוגע מאַכען סיי דעם, וואָס זי באַקירט אויס, סיי יענעם, מיט וועלכען זי האָט חתונה געהאַט.

אין די אַלע אויבענגעבראַכטע וויצען ווערען ביי דער פרוי צוגענומען אַלע איהרע גוטע מעלות און מידות, וועלכע ראָמאַנטיקער שרייבער צו געבן פרוי און מיט וועלכע די פרוי אַליין קאָקעטירט.

„נאָך א טראַמוואַי און נאָך א פרוי זאָלסטו זיך קיינמאָל נישט נאָכיאָגען, — אין צוויי מינוט, קומט אַנ'אַנדערע" — טענה'ט א דייטשער זשוּנאַליסט, און א צווייטער דייטש פערגלייכט די פרוי מיט אַנ'אויטאָמאָביל.

„נישט האָבען קיין אויטאָמאָביל" טענה'ט ער, איז נישט בעקוועם, האָבען יאָ אַנ'אויטאָמאָביל, איז טייער און געפעהרליך, איז שוין בעסער האָבען א פריינד, וואָס פערמאָגט אַנ'אויטאָמאָביל...

אין אַט די ביידע וויצען ווערט נישט נאָר אויסגעדריקט די ציניש באַציהונג צו דער פרוי, נאָר עס ווערט אויך נעגעבען דער הויפּט-שטריך פון דער פרוים כאַראַקטער: זי איז אויף רעדלעך — איינער פערגלייכט זי מיט א טראַמוואַי און דער צווייטער — מיט אַנ'אויטאָמאָביל.

לויט די פּסיכאָ-אַנאַליטיקער ליגט טאַקע דאָ דער הונד באַגראָבען, ד.ה. די ציניקער גופּא האָבען אַוועקגעשטעלט די פרוי אויף רעדלעך גאַנץ אומבעוואוסטזיניג, אָדער, בעסער געזאָגט, — אונטערבעוואוסטזיניג...

אָבער אויך דער צד שכנגד — די פרויען — שאַנעווען נישט די מענער. וואָס וועגען אין דער ליבע אָפּטמאָל ברוטאַל און אומטריי.

אויך די פרויען מאַכען אָפּטמאָל גאַנץ פיינע וויצען איבער די מענער, וואָס האַלטען זיך פאַר די אויבערשטע פון שטויסעל.

א מיידעל פרעגט איהר מוטער: וואָס איז אַזוינס פּלאַטאָנישע ליבע?

— ווען דו שטעהסט מיט מזל חתונה האָבען, מיין קינד, וועסטו אין א יאָהר אַרום נאָך דער חתונה אַליין זיך דערוויסען, וואָס אַזוינס איז פּלאַטאָנישע ליבע.

נאָר אַמשאַרפסטען ווערט אויסגעקיבעצט דער מאַן אין דער פאָלגענדיגער געשיכטע:

עס דאַרף פאָרקומען די לויה פון א פערשטאָרבענער פרוי. די שטימונג איז א געדריקטע. יעדע רגע קאָנען קומען די קברות-לייט נאָך דעם מת, פּלוצים כאַפּען זיך די משפחה-לייט, אַז דער אַלמן איז פערשוואונדען. איז מען געוואָרען אויסער זיך,

(ווייטער זעה 7-טע זייט).

נייעד פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבן

נייעד פאלקסבלאט

5 מיטוואך — ז' שבט תר"צ

פעברואר

זון-אויפגאנג 7.21
זון-אונטערגאנג 4 19

ארגאניזירט דעם בירגער-קאמיטעט

(—) עהערגעכטען איז אונטערן פארזיץ פון וואיעוואדע יאשטשאלט פארגעקומען די ארגאניזיר-זיצונג פון בירגער-קאמיטעט צו העלפען די אָרימסטע איינוואוינער פון אונזער שטאט.

די פערזאמלונג איז געווען א פארטרעטונג פון דער אקציע וואס האבען אנגעהויבען די מיניס-טארען קוויאטקאוסקי און פריסטאר בעת זייער אנ-וועזענהייט אין לאדז. די רעגירונג האט אויך צו דעם צוועק אסיגנירט 1 מיליאן זל. ס'איז געוועהלט געווארען א פרעזידיום בראש מיט וואיעוואדע יאש-טשאלט. אל כהיצע-פארזיצענדע זענען געוועהלט געווארען: ביסקופ טימיעניעצקי, שול-קוראטאר גא-ראמבקי און פ-עזעס פון שטאט-ראט האלצגרעבער. ס'זענען געשאפען געווארען פאלגענדע סעקציעס: אָרגאניזאציאנעלע, וויטשאפטליכע, פינאנציעלע, גע-זונדהייט, און א פ-ויען סעקציע.

אין דער ארגאניזאציאנעלער קאמיסיע איז פארזיצענדער וויצע וואיעוואדע רושניעצקי און פער-טרעטער פרעזידענט זשעמיענצקי ראן סטאראסטא ריכטאלעוויטש, אינוש. וואיעוואדזקי, סטאראסטא רושעצקי, פולק. פאנגל א. א.

אין דער פינאנץ קאמיסיע איז פארזיצער — פרעזעס פון פינאנץ-אמט טאווארניצקי און פער-טרעטער דיר. וואלטשינסקי.

אין דער ווירטשאפטליכער קאמיסיע פארזיצער נאטשאלניק מאיטשעטאוסקי און פערטרעטער דיר. בילסקי. אלע קאמיסיעס וועלען תיכף אנהויבען צו ארבייטען.

רעגיסטראציע פון ארבייטסלאָזע

(מ) פון מאנטאג האט זיך אנגעהויבען די רע-גיסטראציע פון ארבייטסלאָזע אויף פעברואר. צו דער רעגיסטראציע קענען זיך מעלדען אויך פריי-לייניגע ארבייטסלאָזע, וועלכע האבען זיך רעגי-סטרירט אין מלוכה'שען אמט פאר ארבייטסלאָזע פאר'ן 15-טען דעצעמבער און זענען נישט בע-רעכטיגט צו בעקומען שטיצע פון ארבייטסלאָזען-פאנד.

די רעגיסטראציע וועט פארקומען אין לאקאל פון אינטערשטיצונגס-אמט (פעטריקאווער 273) פון 9 ביז 2 לויט פאלגענדען סדר:

היינט, מיטוואך — ארבייטסלאָזע, וואס זיי-ערע פאמיליען-נעמען הויבען זיך אן מיט די בוכשטאבען — K L Ł
דאנערשטאג — M N O
פרייטאג — P R S
שבת — T U W Z Ż

די לוסטראציע אין מאגיסטראט

(וו) די לוסטראציע פון דער לאדזער זעלבסט-פערוואלטונג, וועלכע דויערט שוין זייט 6 וואכען, קומט ווייטער פאר. ביז איצט איז די רעוויזיע דורכגעפיהרט געווארען אין די פרעזידיאל-אפטיי-לונג, שטייער-אפטיילונג, פינאנץ און איצט ווערט לוסטרירט די ווירטשאפטליכע אפטיילונג.

לאקאל-שטייער

(מ) דעם 28 פעברואר ענדיגט זיך דער טער-מין פון איינצאהלען די ערשטע ראטע פון לאקאל-שטייער פאר'ן יאהר 1930 און די פירטע ראטע פון שטייער אויף אומבעוועגליכע גיטער פאר'ן יאהר 1929.

א נייע שטאטיש קינדער-היים

(מ) אין די נאהענטסטע טעג וועט געעפענט ווערען א שטאטישע קינדער-היים אויף שראקאוו-סקא גאס. דאס נייע קינדער-היים האט א גרויסען און ענטשפרעכענדען לאקאל און אויך אלע נוי-טיגע איינריכטונגען.

דאס נייע קינדער-היים איז בעשטימט פאר דייטשע קינדער.

הייליגע גליקען

אין דער צייט פון דער באנקראטען-מגפה צופעליג אפגעראטעוועט 900 זלאטעס

(—) דער קראקאווער סוחר יאנאס טיש פלעגט פון קראקאוו שיקען זיינע סחורות פאר די לאדזער קונדען דורך דער פערמיטלונג פון דער עקספעדי-ציע-ביורא „ספערפאל" פון ה' יוליאן ראטנער. די סחורה פלעגט ראטנער ארויסגעבען די קונדען גע-גען וועקסלען, וועלכע ער פלעגט זשירירען און אפ-שיקען צו יאנאס טיש קיין קראקא.

ווי ס'פאסירט לעצטענס, האבען א טייל קונ-דען זייערע וועקסלען נישט געצאהלט און יענע זיי זענען אנגעקומען מיט פראטעסט צו דער פירמע טישער, האט זי געשיקט די פראטעסטירטע וועקס-לען איינצוקאסירען צו דער פירמע „ספערפאל" קיין לאדז, וועלכע האט די וועקסלען זשירירט.

מיט א צייט צוריק איז געקומען קיין לאדז א פארשטעהער פון דער פירמע טיש מיט פראטעס-טירטע וועקסלען אויף 2,100 זל. ה' ראטנער האט צוגענומען די וועקסלען און אנגעהויבען אויסצאהלען פאר זיי מזומנים. ווען ער האט שוין געהאט אפ עצעהלט 1200 זל. איז מיט אמאל אריינ-געקומען עפעס א הער מיט א צייטונג אין האנד און געוויזען ראטנערן, אז זיין פירמע איז דורכ'ן האנדעלס-געריכט ערקלערט געווארען אלס באנק-ראט. ראטנער איז איבערראשט געווארען, געכאפט זיין מאנטעל מיט'ן הוט און ארויסגעלאפען פון געשעפט. די רעשט געלד האט ער נישט בעצאהלט.

דער סוחר איז געבליבען ווארטען, אבער ער האט זיך נישט דערווארט אויף ראטנערן און האט איהם עטליכע טעג נאכאנאנד נישט געקענט טרעפען אין געשעפט. ער האט אנגעקלאגט ראטנערן פאר צו-נעהמען זיך די פראטעסטירטע וועקסלען און נישט בעצאהלען. דערביי איז ער חושד געווען ראטנערן, אז ער האט איינסצעניזירט די גאנצע מעשה מיט'ן שכן און דער צייטונג.

נעכטען איז דער פראצעס פארגעקומען אין קרייז-געריכט. ראטנער איז בעפרייט געווארען.

געכאפט די גנבים פון דער גרויסער באהן-גנבה

ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט איז מ'נ'ם בשאות-צוג, וועלכער איז געגאנגען קיין לאדז אויפ'ן שטח גלאָיונע — זגיערזש אויסגעפיהרט גע-ווארען א גרויסע גנבה: עס זענען ארויסגעגנבעט געווארען פארשידענע סחורות, ראדיא-אפאראטען, לדער גאלאנטעריע א. ד. גל. פאר אנ'ערך 100,000 זל.

דער אויספארשונגס-מאכט האט זיך איינגע-געבען צו פאלען אויף די שפורען פון דער גנבה און עס זענען שוין ארעסטירט געווארען אלע גנבים אין דער צאהל פון 7.

בעת א רעוויזיע ביי די גנבים האט מע געפונען ביי זיי כמעט די גאנצע גנבה. עס איז נאך פעהלען א חשד אויף איניגע באהן-בעדינער, אז זיי האבען סיסטעמאטיש ארויסגעגנבעט סחורה פון די וואגאנען.

א מעשה מיט בריליאנטען

ווי אזוי א לאדזער פאבריקאנט האט „אויסגעקויפט" מיט בריליאנטען זיינע פראטעסטען

אין די סוחרישע קרייזען פון לאדז דערצעהלט מען איצט זעהר א סענסאציאנעלע מעשה מיט בריליאנטען:

מיט אנדערטהאלבען יאהר צוריק, ווען ס'האט אנגעהויבען אין לאדז שמעקען מיט קריזיס, האט זיך דער לאדזער פאבריקאנט ד. א טראכט געטון אז „ווען מ'רייסט נישט אפ, האט מען נישט" און האט בעשלאסען אויף יעדען פאל איינקויפען אפי-סעל בריליאנטען. זיי פערנעהמען נישט קיין פיל פלאץ, פערלירען נישט זייער ווערט און מ'קען זיי צו יעדער צייט, ווען ס'איז נויטיג, רעאליזירען. פער-האנדלען איז מזומן. איז ער אין א שעהנעם העלען טאג אוועק מיט זיין פרוי. בעזוכט עטליכע געשעפ-טען, אנגעקוקט און אויסגעקליבען עטליכע ברי-ליאנטענע שטיינער, גרויסע, ממש זיי פערבלענדען אנ'אויג. דורכגעקומען מיט'ן פרייז אויסגעשטעלט וועקסלען און בעקומען די בריליאנטען. פרוי נישט אויפצורייסען די אויגען, האט אונזער פאבריקאנט די בריליאנטענע רינגען נישט געטראגען, פונקט ווי די פרוי האט נישט אנגעטון איהרע אוירינגלעך בראש א. אנד. די בריליאנטען האט מען בעהאל-טען — פארט א שלעכטע צייט. און די צייטען זער-נען געווארען טאקע אלץ שלעכטער, פראטעסטען האבען זיך אנגעהויבען שיטען ווי האגעל, און אז ס'איז געקומען די צייט צו צאהלען די וועקסלען. פאר די געקויפטע בריליאנטען, האט ד. קיין געלד נישט געהאט און צוזאמען מיט אנדערע זיינע וועקסלען, אויך געלאזט פראטעסטירען די דאזיגע וועקסלען.

דער יובעליר האט נעבעך די וועקסלען געמוזט אויסקויפען און אזוי ווי איינצייטישען האט מען דעם פאבריקאנט ד. ערקלערט א געריכטס-אויפזיכטס, האט דער יובעליר אפילו קיין טייל פון זיין חוב נישט געקענט רעאליזירען. דערווייל זענען די געשעפטען אין לאדז געגאנגען אלץ ערגער, און ביי ד. האט מען אין שטוב אנגעהויבען פיהלען דעם טעם פון א זלאטי, ווען ער איז נישטא, האט ד. נאך דעם ווי ער האט איבערגערעדט מיט זיין פרוי, בעש-לאסען צו פערקויפען די פאר „שטיינדלעך", וואס ער האט געהאט. פערשטעהט זיך, אז ער אליין וועט מיט דעם נישט געהן איבער די גאסען צו די יובעלירען, ווייל אזא שטאט איז שוין לאדז, וואס מ'רעדט זיך באלד דערגען אלעם און מ'צור טראגט עס רוקא אהין, וואו מ'דארף עס געוואלט אטהענגסטען עס זאל קומען. האט ד. אויסגעזוכט זיינעם א גוטען פריינד, א מענש צו וועלכען ער האט געהאט פערטרויען און איהם געבעטען, ער זאל אריין צו א פאר יובעלירען געהאנדירעוען, וויפיל די בריליאנטען זענען ווערט, און אויב מ'זעט פאר זיי געבען א גוטען פרייז זיי טאקע פערקויפען.

איז דער גוטער פריינד אוועק מיט די ברי-לאנטען צו די יובעלירען, געווען ביי איינעם, ביים צווייטען — מ'באט א צו נידריגען פרייז. איז איהם איינגעפאלען אריינצוגעהען אין גרעסטען יובעליר-געשעפט און דארט פרובען צו פערקויפען. אינ'ם יובעליר-געשעפט האט מען איהם געבעטען זיצען, און מ'האט זיך שטארק פעראינטערעסירט מיט די בריליאנטען אבער באלד האט מען אויף א פער-דעכטיגען אופן איהם אנגעהויבען פונאנדערפרעגען פון וואנען האט ער די בריליאנטען בעקומען, פאר וואס וויל ער זיי עפעס פערקויפען א. אז. וו. דער ייד האט זיך אין אנהויב נישט געלאזט, אבער ווען ער האט דערזעהען, אז מ'איז איהם אין עפעס חושד, און אז מ'דראהט מיט אויספארשונגס-פא-ליציי, האט ער דערצעהלט דעם גאנצען אמת, פון וואנען די בריליאנטען שטאמען א. אז. וו.

אט דאס האט טאקע דער יובילער פון פיעט-ריקאווער גאס געזאלט און אויף דעם האט ער געווארט. ס'האט זיך ארויסגעשטעלט, אז ער האט באלד דערקענט די שטיינער. וואס ס'האט ביי איהם געקויפט דער פאבריקאנט ד., פאר וועלכע ער האט נישט בעצאהלט. דערהערענדיג די מעשה, האט דער יובעליר ארויסגענומען די פראטעסטירטע וועקסלען און זיי אפגעגעבען דעם ייד, און פער-האלטענדיג ביי זיך די בריליאנטען, דער ייד האט פערשטאנען, אז ער איז ארורכגעפאלען און האט געמאכט א שווייג, צוגענומען די פראטעסטען און זיך שטילערהייט אפגעטראגען. אויך ד. האט נישט געמאכט קיין טומעל, ס'איז איהם נאר געווען א שאר, וואס ער האט זיין פערטרויאונגס-מאן נישט אנפערטרויט דעם סוד, ווי אזוי ער האט די ברי-לאנטען „געקויפט" און אז צו ק. טאר מען נישט געהן זיי פערקויפען.

ארורכגעפאלען נעבעך.

DR. MED.

L. Pikielny

אורלאג

ספעציאל-ארצט פאר נירן, בלאז און הארן-קראנקהייטען

8 NAWROT 8, tel. 2,19-90

נעהמט אן פון 4-7 אוונט.

גע'גנבעט לעדער געפונען בעגראבען אויפ'ן לאסקער בית-עלמין

פראצעס אין לאדזער קרייז-געריכט

אין דער נאכט פון 27. אויפ'ן 28. מאי 1929 איז אין לאסק אין דער גארבעריי פון א געוויסען גאלבארט אויסגעפיהרט געווארען א גרויסע גנבה: מען האט אויפגעבראכען די שלעסער פון דער פאבריק און ארויסגענומען דאס גאנצע פערטיגע לעדער.

די דאזיגע דרייסטע גנבה האט דאמאל אויף די איינוואוינער פון דער שטאט געמאכט א שטאר-קען רושם און די גאנצע פאוויאטאווע פאליציי איז געשטעלט געווארען אויף די פיס.

אזוי ווי קיין בולטע סמנים, וועלכע זאלען פיהרען צו דער ענטדעקונג פון דער גנבה, האבען די גנבים נאך זיך נישט איבערגעלאזט, איז די אויספארשונג געווארען זעהר בעשווערט.

קודם-כל האט די פאליציי גענומען אין דער ארבייט אריין דעם שומר פון דארטיגען בית-החיים — שולץ, ביי וועלכען ס'האלטען זיך תמיד אויף פראסטיטוטקעס, גנבים און פערשידענע פערברעכער.

אבער קיין גענויע פרטים, וואס שייך דער דערמאהנטע גנבה איז דער פאליציי דאך נישט געלונגען ארויסצוקוועטשען נישט פון שולצען און אויך נישט פון קיינעם פון זיין געזינדעל.

אפילו די שטרענג-דורכגעפיהרטע רעוויזיע אין אלע ווינקעלעך פון דער „מלינה", האט דעסגלייכען צו קיין שום ממשות'דיגע רעזולטא-טען נישט געבראכט.

האלטענדיג שוין באלד ביים אוועקגעהן מיט גארנישט האט איינער פון די פאליציי-פונק-ציאנארען בעמערקט, אז ארום די לעצטע קברים נישט ווייט פון שולצ'ס דירה איז די ערד עפעס פריש געווארען פינגאנדערגעשיט.

די דאזיגע השערה האט טאקע בעוואויגען די פאליציי תיכף צו פעראָרדנען יענץ ארט ארומ-צוגראבען און מען האט גארנישט לאנג בעדארפט גראבען און טאקע אין דעם זעלבען גרוב געפינען ראס גאנצע גע'גנב'עטע לעדער.

נישט געקוקט דעריויף, וואס שולץ האט זיך צום דאזיגען „משא ומתן" בשום אופן נישט גע-וואלט „צופיצען", האט מען פונדעסטוועגען דעם חברה מאן מיטפערבראכטען און ווען די פאליציי איז צו איהם א ביסעל פעסטער צוגעשטאנען, האט ער אנגעוויזען אויף א געוויסען י. בערקא-וויטש, א בירגער פון לאסק ווי אויפ'ן אייגענטלי-כען „בעלי-מלאכה פון שטיקעל ארבייט".

אויף דעם סמך זענען ביידע פערזאנען צו-געצויגען געווארען צו גערכטליכער פעראנטווארט-ליכקייט און ענימעלט איז זייער פראצעס פארגעקו-מען אין היגען קרייז-געריכט.

אויך אויף דער געריכטס פערהאנדלונג הא-בען זיך די אנגעקלאגטע נישט בעקענט צו דער פארגעווארפענער שולד.

דער פערטיידיגער פון אנגעקלאגטען בער-קאוויטש, אדוו. ראפאל קעמפנער, האט אויפגעוויזען, אז דאס „צופיצען" בערקאוויטש'ן צו דער גנבה איז אנ'איינפאכער נקמה-אקט מצד שולצ'ן און אז בערקאוויטש האט זיך נישט בלויז אין דער גנבה נישט בעטייליגט, נאר אפילו נישט געהאט און נישט געקענט האבען וועגען איהר קיין שום אהנונג. דער פערטיידיגער פון שולצ'ן, אדוו. קאבילינסקי האט דעסגלייכען אויפגעוויזען, אז הגם דער אנגעקלאגטער האלט אויף אויפ'ן בית החיים א „מלינה", וואו עס וואוינען אלערליי פערברעכער, איז ער אליין אבער אין דעם פאל אומשולדיג. נאך א לענגערער בעראטונג האט דאס געריכט טאקע ביידע אנגעקלאגטע בעפרייט.

לאדזער קאמעראל-טעאטער „ארט“
אל. 1. מאי 2
פריהער ענגל. זאל
קינסטל.-ליט. מ. בראדערזאן, דיר. י. סטרונאטש, קאמפ. ד. בייגעלמאן
קאנפעראנסיער: נתן רייכענבערג.
היינט, מיטוואך — 1 פארשטעלונג: 9.30 א זייגער אווענד
ווערט געשפילט דאס שלאגער-פראגראם:
„חי-געלעבט“
הנחה-בילעטן זענען היינט גילטיג.
בילעטן פון 1—3 זל. צו בעקומען ביי דער קאסע פון טעאטער פון 11—1 מיטאג און פון 5 נאכמ.

פון האנדעלס-געריכט

אין האנדעלס-געריכט איז אריינגעפאלען א בקשה פון דער פירמע „פאבריק פון וואל-אויסאר-בייטונגען טרעשטשאנסקי, גליקסמאן און שותפים“ אקציען-געזעלשאפט, אויף פיעטריקאווער גאס, וועגן פראלאנגירען די צאהלונגען.

*

אין דעם זעלבען טאג איז אריינגעפאלען א ענליכע בקשה פון דער פירמע „אברהם איצקא-וויטש“ לעשנא 3.

*

אויף דער לעצטער זיצונג פון דער האנ-דעלס-אפטיילונג ביים קרייז-געריכט איז אפגעזאגט געווארען צו ערטיילען א פראלאנגאציע פון די צאהלונגען דער אינהאבערין פון אפטייק-לאגער אויף זשגאווסקא 5 פר. חנה רייזעל עפשטיין.

*

אויף דער זעלבער זיצונג איז פארלענגערט געווארען אויף ווייטערע 3 חדשים דער טערמין פון דער פראלאנגאציע דער פירמע „משה קירץ“ פאבריק פון וואלענע און האלב-וואלענע אויסאר-בייטונגען, ווסכאדניא 51.

*

ווייטער האט דאס געריכט בעשטימט דעם אפמאך פון דער באנקראטירטער פירמע „ש. עהרענפעלד און י. יאקיבאוויטש“, האלץ-לאגער אויף גאוואק 10 מיט איהרע קרעדיטארען. די פירמע פערפליכטעט זיך אויסצוצאהלען די קרעדיטארען 30 פראצענט פונ׳ם חוב מיט וועקסלען אין בע-שטימטע טערמינען.

ענטוויקלונג פון לאדזער ראדיא-סטאציע

די לאדזער ראדיא-סטאציע בעט די אבאנענ-טען פון ראדיא מוחל צו זיין, ווען אין די אוידי-ציעס כאפען זיך אריין פרעמדע טענער: דאס מאכט די לאדזער ראדיא-סטאציע פראבען און פרובט די קראפט פון די כוואליעס. די פראבען ווערען געמאכט אין די בייטאג-שעה׳ן, כדי וואס וועניגער צו שטערען דעם ראדיא-צוהערער אפ-צונעהמען די אוידיציעס. אין אנהויב פון דער ייער וואך וועט די לאדזער סטאציע אין גאנצען געלאזט ווערען אין גאנג. אין טאג פון דער ער-עפנונג וועלען געגעבען ווערען וועגען דעם טעכ-ניש קאמוניקאטען.

די פוילישע ראדיא בעט די ראדיא-צוהערער אנצוּווייזען, אויב עס זענען שוין איצט, בעת די פראבען, בעמערקט עפעס דעפעקטען אין די אוי-דיציעס. די אנווייזונגען קענען איבערגעשיקט ווערען אויפ׳ן אדרעס: פוילישע ראדיא, לאדז, אינזשיניערסקא 14, אדער טעלעפאניש 188 80.

ארבייטסלאזיגקייט

אין משך פון דער לויפענדער וואך ד. ה. פון 3. ביז׳ן 8. פעברואר זענען אין 60 פאבריקען בעשעפטיגט 63,600 ארבייטער. פון זיי ארבייטען א פולע וואך — 20,305 פערזאן; 5 טעג — 9,000 פערזאן; 4 טעג — 8,560; 3 טעג — 20,465 און 2 טעג — 5,270 ארבייטער.

פון פרויען-קלוב „וו.י.ז.א.“

היינט, מיטוואך, 9 א זייגער אין אווענט קומט פאר אין לאקאל פון פרויען-קלוב „וו.י.ז.א.“ פשעיאזד 2 א פארלעזונג פון ה׳ ש. קאלקיער אויף דער טעמע: „פינאנציעלע גרונדלאגען פון ארץ-ישראל-אויפבוי“.

וואס פאסאזשירען האבען פער-לוירען אין די טראמוואיען

(2) אין דער קאנצעלאריע פון דער טראמ-וואי-רעמיזע טראמוואיאווא 6, געפונען זיך פאל-גענדע זאכען, וואס פאסאזשירען האבען איבער-געלאזען אין די טראמוואיען: 8 ביכער, 2 פאטא-גראפיעס, 2 ארבייטס-בלוזען, 9 בייטעלעך מיט געלד, 2 פילך-קאפעלושען, 8 פאר הענטשקעס, 9 שירמס, 1 קראגען, 1 זאק, 1 שטעקען, 5 האנד-בייטלען, 1 פאר ברילען, 1 פאקען-פעלעכעל, 1 לעדערנע אקטען-טאש, 1 קאלענדאר, 1 צעראטע-טאש מיט האנד-ארבייטען, 1 קינדער-שיך, 1 לע-שער, 1 עמאל-וואזאן, 2 שירצען, 1 היטעל און אנדערע קלייניגקייטען.

דער׳הרג׳עט געווארען ביי דער ארבייט

(2) נעכטען איז אין פאביאניץ פארגעקומען א זעהר טראגישער פאל. בעת דער ארבייט אין א פאבריק איז אויף דעם ארבייטער יוזעף פאוו-לאווסקי ארויפגעפאלען א בעלקע, וועלכע האט פאוולאווסקי׳ן דער׳הרג׳עט אויפ׳ן ארט.

כי טוב סטרוזש ביין...

(—) אויף קאמיענגא 17 איז צוהערנעכטען פארגעקומען א חתונה. בעת דער עולם האט זיך צווארעמט און איז געווארען בגילופין, איז אריין דער סטרוזש פון דעמזעלבען הויז, וועלכער איז אגב אויך געווען שטארק שיכור צוליב דער יו-דישער שמחה, און מחמת ער איז געווען אין דער מדרגה פון „כי טוב סטרוזש ביין“, האט ער אנ-געהויבען צו סקאנדאלעווען אזוי, אז ס׳איז אויס-געבראכען א געשלעג, און ס׳האט געמוזט אינטער-ווענירע פאנאטאוויע און פאליציי...

טרויעריגע רשימה

דער קולמינאציאנס-פונקט פון קריזיס

(ב. פ.) ווי ווייט די עקאנאמישע לאגע ביי אונז איז געווארען קאטאסטראפאל, קאן דינען די דאזיגע טאבעלע פון האנדעלס-געריכט, פאר דעם חודש יאנואר פון יאהר 1930 לגבי דעם חודש דעצעמבער פון 1929.

אין משך פון חודש יאנואר זענען אריינגע-געבען געווארען 37 ביטעס וועגען בעשטימען אופאדלאשטשען אויף היגע פאבריקאנטען און סוחרים. פון זיי זענען 35 בעשטעטיגט געווארען. איין ביטע איז נישט געווארען בעריקזיכטיגט און איין ביטע איז צוריקגענומען געווארען פון וואקאנד.

11 נאדזארען זענען אין משך פון חודש יאנואר 1930 געגעבען געווארען.

אין יאנואר 1930 זענען געווען:

אופאדלאשטשען — — — 35,
נאדזארען — — — — — 11,
קלויזולעס איבער 1000 זל. — 399,
האנדעלס-פראצעסען — — — 139.

דאגעגען, אין דעצעמבער 1929 זענען געווען:

אופאדלאשטשען — — — 21,
נאדזארען — — — — — 16,
קלויזולעס איבער 1000 זל. — 406,
האנדעלס-פראצעסען — — — 167.

פון אט די דאזיגע ציפערן איז צו זעהען, אז אין חודש יאנואר ד. י. האט דער קריזיס דערגרייכט דער קולמינאציאנס-פונקט, מחמת די אופאדלאשטשען שטייגען שוין אריבער אלע ארט פונקציעס פון די אדוואקאטען לגבי די בעלי-חובות.

א נייער אפעראציע-זאל אין „לינת-החולים“

היינטיגען זונטאג, קומט פאר אין היגען „לינת-החולים“ די פייערליכע ערעפנונג פונ׳ם נייעם אפעראציע-זאל ביים „לינת החולים“. דער אפעראציע-זאל איז איינגעארדענט לויט די בייעסטע כללים און איז פערזעהען מיט די מאדערנסטע מכשירים. כדי צו בעעהרען דעם איצטיגען פרעזעס פון דער געזעלשאפט — סאמועל הערשבערג, וועל-כער איז געווען מיטגרינדער פון דער געזעלשאפט און איז טעטיג דארט 30 יאהר. (די לעצטע 19 יאהר — אלס פרעזעס) וועט דער נייער אפערא-ציאנס-זאל טראגען זיין נאמען.

וואס יעדער בעל-חוב און קרעדיטאר דארף וויסען

IX *)

ווי אזוי ווערען איינגעטיילט צווישען די קרעדיטארען די דעפאנירטע און געריכט געלד-סומען

אין איינעם פון די פאריגע ארטיקלען האבען מיר שוין אנגעוויזען, אז קוים געניגט נישט די איינגעפלאסענע סומע פאר די ליציטירטע חפצים בכדי צו דעקען אלע שולדיגע חובות, איז דער קאמארניק מחויב דאס געלד אפצושיקען אין געריכט. אין משך פון 2 וואכען נאכדעם, ווי די אויפגענומענע סומע איז בעלייגט געווארען אין געריכט, האבען די קרעדיטארען דאס רעכט, גענענזייטיג זיך צו פערשטענדיגען בנוגע דעם איינטיילען צווישען זיך די דערמאנטע סומע און דאס געריכט בעריקזיכטיגט אלעמאל דעם פאר-בעשטעלטען איהם פלאן.

קוים איז צווישען אלע קרעדיטארען, וועלכע פרעטענדירען אויף דער אויפגעמאנטער סומע, צו קיין גוטוויליגע פערשטענדיגונג אין געגעבע-נעם טערמין נישט געקומען, פיהרט דאס געריכט אליין אדורך די איינטיילונג, וועגען וואס די פעראינטערעסירטע קרעדיטארען ווערט שוין בע-זונדער נישט מיטגעטיילט. נאר דער גאנצער פלאן פון דער פארשטעהענדער צוטיילונג ווערט פערעפענטליכט אויף א ספעציעלען ארט אין בנין פון געריכט.

אויב דער ארויסגעהאנגענער פלאן פון דער פערטיילונג בע׳עולה׳ט וועמען ס׳איז פון די בעטרעפענדע קרעדיטארען, קאן ער אין משך פון די נאהענטסטע 7 טעג דערלאנגען אין זעל-בען געריכט אנ׳ענטשפרעכענדען רעקורס.

קודם כל ווערט פון דער איינגעפלאסענער סומע פאר די ליציטירטע חפצים געדעקט די געריכטס-קאסטען פון דער זאיענטשע, ליציטאציע און איינטיילונג. די איבערגעבליבענע רעשט געלד, צוטיילט דאס געריכט צווישען די פרע-טענדירטע קרעדיטארען לויט די פרינציפען פון בעפארצוגליכקייט און פראפארציאנאליטעט.

דער סיסטעם פון בעפארצוגליכקייט בע-שטעהט אין דעם, וואס געוויסע חובות געניסען פון דער הנחה, אז זיי ווערען אויסגעטיילט פון דער אלגעמיינער מאסע און מען מוז זיי פריהער פאר אלע צולעדיגען.

נישט דא איז דאס ארט אלזייטיג צו בע-האנדלען דעם קאמפליצירטען פראבלעם פון בעפארצוגליכקייט, מיר ווילען נאר ביי דער געלעגענהייט בעקענען אונזערע לעזער מיט די וויכטיגסטע כללים פון דאזיגען רעכטליכען געביט.

אלערערשטענס דארף פעסטגעשטעלט ווע-רען, אז בנוגע בעפארצוגליכקייט צום בעוועגלי-כען אייגענטום פון בעל-חוב קאן מען איינטיילען די צוגעמשפט׳ע געלד-תביעות אין 2-קאטעגאר-יעס ערשטענס אין אזעלכע, וועמען ס׳דינט א פריווילעגיע בלויז צו בעשטימטע בעוועגליכע גיטער און צווייטענס אויך אין אזעלכע, וועלכע ווערען פריווילעגירט לגבי דעם גאנצען אייגענ-טום פון בעל חוב.

צו דער ערשטער קאטעגאריע פריווילעגירטע חובות געהערען:

1) סקארבאווע שטייערן;

2) דירה-געלד: א ווירט דינט א פריווי-ליגיע פאר דירה-געלד-חוב אויסשליסליך נאר לגבי די זאכען, וועלכע זענען אריינגעבראכט געווארען און געפונען זיך אין זיין הויז. דאגעגען ווערט שוין אזא חוב נישט בעפארצוגט אויפ׳ן חשבון פון זעלבען לאקאטאר׳ס אייגענטום, וואס שטעהט אין אנ׳אנדער הויז, מעג עס אפילו געהערען צום זעלבען הויזווירט.

די בעפארצוגליכקייט בעציהט זיך נישט בלויז צום בעוועגליכען אייגענטום (חפצים און מכשירים) נאר אויך צום דירה געלט, וואס דער בעטרעפענ-דען בעל-חוב בעקומט פון סובלאקאטארען, וועלכע פערנעהמען גלייכצייטיג דעם פערשולדיגטען לא-קאל.

פריווילעגירט ווערט נאר דאס פעראלגענע דירה-געלד פאר די לעצטע 2 יאהר און אויך פארן לויפענדען יאהר.

3) משכנות: דער חוב אויף א משכון ווערט בעפארצוגט לגבי אנדערע חובות, אויף וויפיל דאס משכון געפינט זיך אין רשות פון קרעדיטאר.

4) מלאכה-געלט: א חוב פאר מלאכה-געלד האט א פריווילעגיע צו דער זאך, וועלכע איז דורכ׳ן מאהנער אויסגעפערטיגט געווארען אדער אפילו נאר בלויז צורעכט געמאכט געווארען איז פריווילעגיע, ווי געזאגט, דינט א בעל-מלאכה נאר אין בעצוג צום זעלבען, דורך איהם בעאר-בייטען חפץ אבער בשום אופן נישט צו די איב-ריגע חפצים, וועלכע געפינען זיך אין רשות פון דאזיגען בעל חוב.

5) קויפס-פרייז: דעם פערקויפער דינט א פריווילעגיע אין דער הויך פון קויפס-פרייז אבער אויסשליסליך נאר צו דער זאך, וועלכע איז דורך איהם פערקויפט געווארען און דאס אויך בלויז כל זמן די זעלבע זאך געפינט זיך נאך אין רשות פון בעל חוב.

6) אויסהאלט-קאסטען: א האטעל אדער אכסניה-אייגענטימער האט א פריווילעגיע פאר אויסהאלט חובות צו די זאכען, וועלכע די פערשולדיגטע געסט ברענגען אריין און געפונען זיך אין דער זעלבער אכסניה.

7) טראנספארט-קאסטען: דער מאנער פון א חוב פאר איבערפיהרען זאכען און צוועב טועל פאר אלע אנדערע הוצאות, וועלכע זענען מיט דער עקספעדיציע און טראנספארט פערבינדען האט א פריווילעגיע צו די דאזיגע דורך איהם איבערגעפיהרטע זאכען.

אין פאל, ווען אויף געוויסע חפצים פרעטענ-דירען עטליכע מאנער, וועלכע האבען צו די זעל-בע חפצים א פריווילעגיע, ווערט פריהער פאר אלע פריווילעגירטע חובות בעפארצוגט דער סקארב פאר פערלעגענע שטייערן און נאכ׳ן סקארב דער פריווילעגירטער מאנער, אין וועמענס רשות די קוועסטיאנירטע חפצים געפינען זיך לגבי די איבריגע קרעדיטארען גילט שוין נישט אין אזא פאל קיין שום פריווילעגיע.

צו דער 2-טער קאטעגאריע חובות, פאר וועלכע ס׳גילט א פריווילעגיע צום אלגעמיינעם אייגענטום פון בעל-חוב, געהערען:

1) שפייז-ארטיקלען: דער בעקער, וואס האט צוגעשטעלט געבעקס, דער קצב — פלייש, און דער געוועלבער — אנדערע לעבענסמיטעל-פראדוקטען פאר׳ן בעל-חוב און זיין בני-בית אין משך פון די לעצטע 6 חדשים האבען א פריווילע-גיע בנוגע זייערע חובות

2) ארבייטס-לוין און דינסט-לוין: דער לוין פון ארבייטער און אנגעשטעלטע ווערט בעפארצוגט לגבי אנדערע חובות. דעסגלייכען ווערט אויך פריווילעגירט די שכירות, וואס קומט א דינסט פאר׳ן פאריגען און לויפענדען יאהר.

וואס שייך די לעצטע 2 גרופעס חובות ווע-רען זיי נאך פריהער בעפארצוגט, ווי די חובות פון דער ערשטער קאטעגאריע, פאר וועלכע ס׳גילט א פריווילעגיע בלויז צו בעשטימטע גיטער. פערשטעהט זיך, אז נאר אין דעם פאל, אויף וויפיל אין רשות פון בעל-חוב געפונען זיך נישט קיין אנדערע חפצים, צו וועלכע די מאנער זאלען קא-נען ווענדען זייערע עקזעקוציעס.

3) שטייערן: אלערליי שטייערן און אפ-צאהלען לטובת דעם סקארב, קאמונאלע און אנ-דערע עפענטליכע אינסטיטוציעס.

4) הייל-קאסטען: בלויז פאר׳ן בעל-חוב און נישט פאר זיין בני-בית און דאס אויך נאר פאר דער לעצטער קראנקהייט.

אין פאל, ווען עס מעלדען זיך נישט קיין קרעדיטארען, וועלכע האבען א פריווילעגיע בלויז צו בעשטימטע אדער צו אלע בעוועגליכע גיטער פון בעל-חוב, ווערט די אויפגענומענע סומע דורכ׳ן געריכט איינגעטיילט צווישען די קרעדיטארען פראפארציאנאל צו דער צוגעמשפט׳ער לטובה יעדען פון זיי סומע.

לויט די אויסגערעכענטע כללים, דארף דאס געריכט דורכפיהרען די איינטיילונג אלס איינס, צי די עקזעקוציע איז געווענדעט געווארען צו די הכנסות, דירה געלד און ארבייטס-לוין פון בעל-חוב אדער זיין סעקוועסטרירט אייגענטום אין אי-בערגעגאנגען צו איינעם פון די קרעדיטארען לויט דער אפגעשאצטער סומע.

דאס זענען די וויכטיגסטע פארשריפטען פון א ציווילער געריכטס-עקזעקוציע, מיט וועלכע יע-דער בעל חוב און קרעדיטאר דארף זיך אומבעדינג בעקענען, בכדי זיך צו בעשיצען פון רעכטליכען ווילקיר און בייזוויליגער אויסנוצערייי מצד פער-שידענע געוויסענלאזע עקזעקוטארישע און ליצי-טאנטישע נשמה-כאפער.

י. אינפעלד.

*) זעה נ. פ. 5, 6, 8, 11, 17, 18, 20, 23

מיט א רעוואלווער אין האנד

נעמט א יודישע טאכטער נקמה פון איהר פערפיהרער דעם פריץ

א זעהר אויסטערלישע געשיכטע האט פּאסירט אין א וואלינער דארף אין לוצקער קרייז. די גע־שיכטע שטעלט זיך פאר אזוי:

דער רייכער פריץ הענריק זש. איז נישט־קוקענדיג אויף זיין עלטער (62 יאהר) דאך א בחור מיט א יונג הארץ... מיט זיין פּאלאץ און אלע זיינע מסחרים פיהרען אן אנגעשטעלטע, און ער אליין „מאכט א לעבען" אין די לעמבערגער, ווארשאווער און אויסלענדישע ראנסינגען.

ויהי היום און דעם אלטען פריץ ברויך פער־גלוסט זיך א קוק טון אויף זיין גוט אין דארף. גאנץ אומגעריכט קומט ער אראפ אין זיין פּאלאץ, ערשט דאן בעמערקט ער, ווי די דינערשאפט האט די ארבייט פערנאכלעסיגט און אין הויף הערשט אומארדענונג. דער פריץ איז אריינגעפאלען אין כעס, און ער האט די גאנצע דינערשאפט אפגעזאגט; כדי אבער דעם הויף נישט לאזען אן אויפזיכט, האט הענריק זש. אריינגענומען אלס היטער דעם דארפס־יודען סענדער פעלטאני מיט זיין ווייב און איינציגע טאכטער היהלע, א שעהנע 22 יאהריגע פריילין. סענדער, אלס א מענש מיט ערפאהרונג האט ארויסגעוויזען גרויס קענטניש אין דער פערוואלטונג פונ'ם פּאלאץ און האט ביים פריץ אויסגענומען, נאכמעהר האט אויסגענומען ביים פריץ די שעהנע היהלע די סענדערס טאכטער...

דער 62־יעהריגער הענריק האט באלד פער־פיהרט מיט היהלען א „ראמאן". דער רעזולטאט דערפון איז געווען, אז היהלע איז מעבירה געווא־רען און הענריק איז ערגעץ אפגעפאהרען.

כדי נישט אנצוטון די עלטערן קיין בושה און עגמת־נפש, איז היהלע פערשוואונדען געווארען פונ'ם דארף און אוועק קיין קראקא. נאכ'ן אפּ־פטרן" דאס קינד איז היהלע, באין־ברירה, געווארען א נאכטן פּ־וי...

די עלטערן האבען א לענגערע צייט שטארק געקלאגט נאך זייער בת־יחידה, ביז ענדליך זיי האבען אויפגעגעבען די האפנונג זי ווידער צו זעהן.

אזוי זענען אריבער 6 יאהר. בינו־לבינו האט הענריק זש. החונה געהאט מיט דער פּ־אנצויזישער אלמנה, די אלטע באראנעסע פון קאטערינגען, ניסא, און זיך מיט איהר בעזעצט אין זיין וואלי־נער גוט.

אויף א צוזאמענפאהר פון פריצים אין קראקא, איז א'זוי הענריק זש. געקומען. געהענדיג אזוי איינער אליין איבער די נאכטען פון קראקא, איז הענריק פערהאלטען געווארען פון א שעהנער גא־סען־פ־וי, אין אלטען פריץ האט זיך דאן דערוועקט זיין יוגענטליכע תאוה און ער האט דעריבער פער־בעטען די פ־וי צו זיך אין האטעל אריין... ערשט ביים שיין פון עלעקטרישען ליכט אין האטעל־צימער, האט הענריק אוש א ציטער געטון — פאר איהם איז געשטאנען נישט קיין אנדערע ווי היהלע, זיין פערוואלטערס טאכטער.

— וואס איז פון דיר געווארען, מיין טייערע היהלע? — האט הענריק קוים ארויסגעשטאמעלט.

היהלע, דערקענענדיג אין איהם איהר פער־פיהרער, האט זיך דאן צושריען אויף א קול:

— דו אלטער בעל־עבירה'ניק! פרעג בעסער נישט, וואס דו האסט פון מיר געמאכט, וואס ס'איז פון מיר געווארען. דו אויסגעלאסענער, נידערטרעכ־טיגער מענש, דו האסט מיך געטריבען צו פיהרען א שענדליך לעבען, דו האסט מיך אפגעריסען פון מיינע עלטערן, געלאזען מיך ווי א הונט אן א היים, צוגערויבט מיין מיידעלשע עהרע, איצט פרעגסטו נאך וואס ס'איז פון מיר געווארען? ניין, נישט קיין ענטפער וועסטו פון מיר בעקומען, נאר א קויל א'ין הארצען!

הענריק האט זי קוים בערוהיגט און דערוויי־ל פון טאש ארויסגענומען א 500־טער באנקנאט און דערלאנגט היהקען, זי האט איהם אבער גלייך דעם באנקנאט צוריקגעווארפען אין פנים אריין, זאג, מיט וואס זאל איך דיר פערגוטיגען? איך וועל אלץ טון פון דיינטוועגען — האט זיך הענריק געבעטען.

— איך וויל — האט זי געענטפערט — אז דו זאלסט ווערען מיין מאן! און אויב דו וועסט מיין פערלאנג נישט נאכקומען, דאן וועסטו בעצאהלען מיט דיין לעבען...

זעהענדיג, אז ער האלט שמאל, האט הענריק זיך אנגערופען:

— גוט, מארגען קום צו מיר אנהויב אווענט, וועלען מיר וועגען דעם רעדען.

פונקט צ ודער צייט איז היהלע אויפ'ן אנדערען טאג געקומען אין האטעל אריין, צו איהר גרעסטער ענטוישונג, האט זי זיך דערוואוסט, אז הענריק איז נעכטען, באלד נאך איהר אוועקגעהן, אוועקגע־פאהרען. היהלע איז בעת מעשה אריינגעפאלען אין אזא רציחה, אז זי האט בעשלאסען נקמה צו נעמען אן איהר פערדעטער...

זי איז גלייך אוועק צו איהר בעקאנטען גוטער ברודער, דעם בעוואוסטען אלפאנס „יוזעק טינער" און איהם איבערגעגעבען וועגען דער גאנצער גע־שיכטע. יוזעק, וועלכער האט פון תמיד אן ליב געהאט אנצונעמען זיך פאר פרעמדע „קושיוודעס", האט אין היה'קעס נקמה־פלאן איינגעזעהען אויך פאר זיך א פעטען ביסען...

און אזוי, כדי צו פערווירקליכען זייער פלאן, זענען זיי ביידע מיט'ן שנעלצוג אפגעפאהרען קיין לעמבערג, און פון דארטען גלייך קיין לוצק.

ווען זיי זענען אנגעקומען אין דארף אריין, האט שוין אנגעהויבען צו טאגען. היהלע מיט יוזעק'ן, ביידע מיט רעוואלווערן אין די הענט, האבען זיך אריינבעקומען אין פאלאץ. די גרויסע הויף־הינט האבען דאן אויפגעהויבען אנ'אלארעם אזוי, אז הענריק זש. האט גלייך אנגעלאדען זיין בראונינג און ארויס אין הויף נאר א'ידער וואס־זען האבען א קנאל געטון צוויי שאסען און הענריק איז געפאלען א טויטער. דערהערט שיסען, איז אויך די באראנעסע ניסא ארויס אין הויף, אבער אויך איהר האט געטראפען דער זעלבער גורל ווי איהר מאן.

טראגיש איז אבער געווען, ווען היהלעס עלטערן זענען ארויסגעלאפען אין הויף אריין. היהלע האט זיך זיי געלאזט דערקענען און געווארפען זיך אין זייערע ארעמס. דערוויי'ל איז „יאזעק טינער" אריין אין די צימערן פונ'ם פאלאץ און דארטען „ארומ־געפוצט" אלץ, וואס עס האט זיך געלאזט אונטער דער האנט.

צוקושענדיג זיך מיטדי עלטערן, איז היהלע מיט יוזעק'ן ענטלאפען. איצט ווערען די מערדער ארומגעזוכט דורך דער פאליציי.

שוידערליכע טראגעדיע אין א ביאליסטאקער יודישער פאמיליע

דער מאן און פאטער דער'הרגעט לעם סלאנים און דא לייזיגען גנבים אויס די וואוינונג

ביאליסטאק. אנ'אויסטערלישער אומגליק האט געמאכט א סוף צום לעבען פונ'ם בעק־אנ־גען היגען, איינוואוינער שמחה ברוידע (קופּ־צעקא 39).

די פרטים פון דער דאזיגער טראגישער גע־שעהעניש זענען פאלגענדיגע:

ראנערשטאג האט ב. זיך געפונען אין שטעטעל זוטען 28 קמ. הינטער סלאנים, וואו ער איז גע־ווען צוקויפען איינקאסירען וועקסלען ביי די דארטיגע סוחר... פאר זייף — זיין זון איז א פערטרעטער פון א פאבריק.

אין אווענד האט ער געוואלט פאהרען צום באהן קיין סלאנים, היות דער אויטא איז שוין גע־האט אוועק, איז ער געפאהרען צום באהן מיט'ן יודישען בעל עגלה מרדכי מינקאוויטש, וועלכער האט געפיהרט פלייש און ער האט געמאכט פאר —ן א געזעס ביים ברעג וואגען.

ווען דער בעל־עגלה איז אנגעקומען אויפ'ן וואקזאל, האט ער זיך ארומגעזעהען, אז זיין פאר־אושיר איז נעלם געווארען און ער האט איהם געהויבען ארומצוזוכען כדי אפצונעמען די 2 זל. פאר דער „יאזדע". זיין זוכען איז אבער געווען אומ־זיסט, ער האט בשום אופן נישט געקענט דערגעהן וואו דער פאסאזשיר איז פלוצים נעלם געווארען.

ערשט קומענדיג צוריק אין שטעטעל, האט זיך דער בעל־עגלה דערוואוסט, אז זיין פאסאזשיר איז אויפ'ן וועג אראפגעפאלען פון וואגען און איז געבליבען ליגען אויפ'ן שאסע א שווער־פערוואונ־דעטער, אהן לשון. צוריק אין ביטען האט איהם געבראכט א קריסט, וועלכער האט איהם בעמערקט ליגענדיג אויפ'ן שאסע, אין 2 שעה ארום נאכ'ן פארפאל.

לכתחילה האט מען אין שטעטעל געמיינט, אז דא איז פארגעקומען א באנדיטען־אנפאל, האט מען תיכף געמאלדען וועגען דעם דער פאליציי און גלייכצייטיג טעלעגראפירט קיין ביאליסטאק צו זיין משפחה.

איז אבער מעשה שטן די טעלעגראמע אריינגע־פאלען צו א שכן פונ'ם וועלבען הויף קופּעצקא 39, וועלכער הייסט אויך ברוידע און האט גראר קרובים אין יענע מקומות.

זענען פון שכן תיכף ארויסגעפאהרען צוויי פערזאן, אבער קומענדיג דארטען, האט זיך באלד ארויסגעוויזען דער טעות און מ'האט נאכאמאל טעלעגראפירט קיין ביאליסטאק, פונוואנען ס'זענען ארויסגעפאהרען ברוידעס פרוי און זיינע 2 זיהן, וועלכע האבען זייער פאטער געטראפען אין א שווע־רען מצב.

זי יהאבען זיך באלד פערבונדען טעלעפאניש מיט ביאליסטאק און ארויסגערופען די „גיכע הילף" ביי „לינת־הצדק", וועלכע איז שבת 7 אזייגער ארויס־געפאהרען קיין ביטען צוזאמען מיט'ן ד״ר זארוואר־ראנסקי, אבער ווען די קארעטע איז דארט אנגע־קומען, איז שוין ברוידע געווען טויט.

ווי ס'איז פעסטגעשטעלט געווארען, האט ער בעת'ן אראפפאלען פון וואגען בעקומען א שטארקען קלאפ אין שארבען.

דער פערשטארבענער איז אלט געווען 53 יאהר, היינט וועט ער געבראכט ווערן קיין ביאליסטאק.

חוץ דעם האט נאך די פאמיליע געהאט א צונאב צ ודער טראגעדיע.

צוליב דער גרויסער אויפרעגונג איז שבת ביי־נאכט קיינער נישט געווען אין שטוב. דאס האבען אויסגענוצט גנבים, וועלכע האבען ארויסגעטראגען פון דער וואוינונג אלץ וואס דארטען האט זיך גע־פונען, אפילו בעטגעוואנט.

פוילישער טעאטער־רעצענזענט שרייבט וועגן שחיטה־דינים

קומט ביי איהם ארויס, אז לויט'ן יודישען דין מעג מען שעכטען מענשען

יעקב גארדינס מעלאדראמע „די שחיטה", וואס ווערט איצט געשפּילט אין פוילישען שטא־טישען טעאטער האט, זעלבסטפערשטענדליך, גע־פונען אנ'אפקלאנג אין דער היגער פוילישער פרעסע. עס איז נישט וויכטיג, ווי די דאזיגע מעלאדראמע איז אויפגענומען געווא־ען אלס קינסט'ש ווערק, ווארום דעם כבוד פון אויפפיה־רונג קענען מיר גאנץ דרייסט מוחל זיין אלע. נישט ־ער גארדין־סיפ דראמען אין דער אויפ־פיהרונג פון פרעמדע ביהנעס איז אונזער פער־לאנג אין אונזער אמביציע.

א פאקט איז אבער, אז פון מארק ארנשטיינס רייכער האנר ווערען צוגלייך מיט פרעמד־פעל־קישע קאפיטאלע און אקטועלע ווערק אויך אויפ־פיה־ט — גארדינס מיטעל־מעסיגקייטען — שוין לאנג אפגעשאכטענע...

און ביי די אומות העולם איז מען זיך נוהג: אז מ'שפּילט טעאטער שרייבט מען וועגען דעם. עס שרייבען פאכמענער. טעאטער־„ספּעצן".

ווי איז אבער דער דין, אז „די שחיטה" בדארף צו זיין א יודישע שטייגער דראמע, אזוי־וואגען. און גארדין האט אין איהר אריינגע־קנאבעלט א ביסעל ספּעציפישקייט, משטיינגע־זאגט — קומט אויס ביי דעם רעצענזענט פון „קיריער לודזקי", ה' באלעסלאוו דודזשינסקי (אגב — דער פרעסע־רעפערענט ביים מאגיסטראט), אז —

„ווי עס בעהויפּטעט דער מחבר פון „דער שחיטה" צוזאמען מיט די העלדען פון דער דראמע, בערעכטיגט דער תלמוד דאס אפ'שחט'ען א מענשען, און האלט, אז דאס דאזיגע פערברע־כען איז בעגאנגען געווארען „אין הכסם מיט'ן דין".

„פאר מענשען פון אנ'אנדער קולטור — שרייבט ווייטער דערזעלבער ה' דודזשינסקי — וואס זענען דערצויגען געווארען, לויט עטישע בעגריפען, וואס זענען מאדערנערע, ווי די תלמודישע עסיק, בלייבט פערברעכען תמיד — פערברעכען, און הגם דאס פערברעכען גופא לאזט זיך צייכענווייז פערשטעהן, אויסטייטשען און בעגרינדען, קאן מען עס דאך קיינמאל נישט לעגאליזירען דורך פארשריפטען.. פון יטועלער שחיטה, און נישט מוחל זיין אין נאמען פון „הסכם מיט'ן דין". דאס זענען באמת — פיהרט אויס דער ה' דודזשינסקי — עפּיס זנהר אויס טעולישע „דינים".

גאלדענע ווערטער! אויסגעצייכענטע ווער־טער! נישט אומזיסט זענען זיי געדרוקט געווא־רען דעם 28 יאנואר 1930 שווארץ אויף ווייס.

ווארום גאר דערצעהל, אז ס'שטייט אין ערגיץ נישט געשריבען ביי יודען, אז מען מעג לויט'ן דין, צי נישט לויט'ן דין, שחט'ן מענשען: גאר דערצעהל, אז די יודישע געשיכטע און, להבדיל, די קרימינאליסטיק ווייסט נישט פון אזא יודען, וואס זאל האבען ווען־נישט־איז ריטועל גע'שחט'ען א מענשען.

דער ה' דודזשינסקי און.. מיליאנען זיינס גלייכען ווייסען אבער נישט דערפון, און דערי־בער וואלט געווען א גלייכע זאך, אז אנשטאט צו סובווענציאנירען פליה־עקספּעדיציעס איבער'ן אטלאנטישען ים — ארגאניזירען א שטיקעל עק ספּעדיציע איבער'ן ים־התלמוד, און צו דעם טאג־טעגליכען יודישען לעבען אין... פוילען, כדי דער ה' דודזשינסקי זאל זיך כאטש, אלס „האז" קענען מיטכאפּען, און געניסען חוץ פון געפע־פערטען געפילטען פיש — נאך פון עפּיס יודישעס.

יורידישע עצות

אין דער דאזיגער אפטיילונג גיט די רע־דאקציע פון „נייעס פאלקסבלאט" פער־שטערען אויף יורידישע פראגען, וואס זיי־רען פאגעשיקט שריפטליך פון אונזערע לעזער.

> **קופּאָן**
>
> **יורידישע אפּטיילונג**
>
> **פון „נייעס פאלקסבלאט".**
>
> מיט דערלאנגען פון אנ'ענטפער אויף א יורידישע עצה דארף צוגעשיקט ווערען דער קופּאן מיט דער דאטע פון טאג, ווען די ענטפערע ווערט ארויסגעגעבען. אויף ענטפערען אהן קופּאן, וועט קיין ענטפער נישט געגעבען ווערען.

147. קא־בע.

לויט'ן ארטיקעל 40 פון פעראיינהייטליכטען אוסטאווו וועגען אלגעמיינעם מיליטער־דינסט־פליכט קאן מען אויך די פעריאנען, וועלכע זענען דורך די פאבאר־קאמיסיעס קוואליפיצירט געווארען צו די קאטעגאריעס „צע" אדער „דע" אריינציהען אין אקטיווען דינסט.

די צוגעטיילטע דינסט מוז אבער ענטשפרע־כען דעם געזונד־צושטאנד פון פאבאראווי.

N. D. 148

די אלע קלאנגען וועגען א שטייערן־אמ־נעסטיע האבען נישט קיין גרונד.

נישט מעהר: די פעריאנען, וועלכע דער קריזיס האט אזוי רואינירט, אז זיי זענען גע־צוואונגען געווען ענטגילטיג צו ליקווידירען זיי־ערע אונטערנעהמונגען, קאנען זיך ווענדען צו דער שטייער־מאכט מיט מאטיווירטע בקשות, אז מען זאל זיי די פערלעגענע שטייער־חובות אנו־לירען.

K. S. 149

ס'גייט נישט אין דעם, ווען דער אבמאך איז געשלאסען געווארען, נאר אויף ווי לאנג ער איז געשלאסען געווארען.

אויב דער אבמאך איז געשלאסען געווארען בלויז אויף 1 אדער 2 יאהר איז דער צינין שוין איצט נאך 5 יאהר פערעלטערט.

150 כ. ר־ט:

מסתם זענען די מאשינען געווען אזוי קאנ־סטואירט, אז זיי האבען נישט געשיצט דאס לעבען פון די זיי בעדינענדע ארבייטער.

וואס שייך דער דראהענדער דערפאר שטראף זעהט דאס געזעץ (פעראָרדנונג פון מלוכה־פרע־זידענט פון 16 מערץ 1923 וועגען זיכערקייט און היגיענע פון ארבייטס ארט. 1 פונקט 27) פאר ארעסט ביז 6 וואכען און א געלד־שטראף אין דער הויך פון 3 טויזענד זל.

151 גאלדע שלאדאווסקא:

אומאפהענגיג אין וועלכע געריכט א פּראַ־צעס דארף פארקומען, קוים איז דער אנגעקלאג־טער א שטומער אדער א טויבער מוז ער אומבע־דינגג האבען א פערטיידיגער. די בעטייליגונג פון פערטיידיגער אין אזא פאל איז פערפליכטעט נישט בלויז אויף דער הויפּט געריכטס־פערהאנד־לונג, נאר אויך אין דער אויספארשונג.

52 א גרופּע לאקטארען פון מאגיסטראצקא 24
53 שטרענגער:
54 טרעטארן:
55 יענטע.
56 א טרייער לעזער פון באלוטער שחט־הויז:
57 על־בע:
58 א דאמען שניידער:

מענען אייערע ענינים דארפט איהר זיך פערזענלינען מיט אונזער יוריסט טעגליך פון 3—5 נאכמיטאג, מיטבהענגענדיג די ציימונג.

159 ראב:

צוליב דער דראסטישקייט פון דער זאך, קאנען מיר אייך קיין עפענטליכען ענטפער נישט געבען

איהר מיזט זיך פערזענליך פערשטענדיגען מיט אונזער יוריסט.

איבעריגענס אלס אבאנענט זענט איהר איבערהויפּט נישט מחויב צו ווענדען זיך צו אונז מיט אנפראגען שריפטליך נאר איהר קאנט זיך פערזענליך פערשטענדיגען מיט אונזער יו־ריסט אין די אויפנאמס שעה'ן פארציינענדיג די קוויטירונג פון בעצאהלטען בייטראג פאר'ן לויפענדען חודש.

160 לעווין:

אויב איהר האט בעת'ן ענטזאגען אייך פון פאסטען באלד אויפ'ן ארט בעקומען אויסגעצאהלט די ענטשעדיגונג אין דער הויך פון בעטרעף פון דער 3 חדשים'פענסיע, ווערט אייך אין משך פון דער דערמאנטער צייט נישט אויסגעצאהלט די ארבייטסלאזע רענטע.

טיפּעז פון דער רוסישער רעוואלוציע

(לויט דער שילדערונג פון געוועזענעם סאוויעטישען יוסטיץ-קאמיסאר י. נ. שטיינבערג)

ספירידאנאווא קאכאווסקא איזמאאילאווא

דריי רעוואלוציאנערע פרויען-טיפּען:

אלס ניינצעהניאהריג מיידעל טרעט ספירידאנאווא אריין אין די רייהען פון די עס-ערישע טעראריסטען בעת׳ן צאריזם.

זי האט געהאט א פּראצעס און איהר האט געדראהט טויט-שטראף. האבען איהרע פּארטיי-פריינד איהר פאר׳ן אורטייל אנגעשריבען א בריף, אז אויב איהר איז בעשערט צו שטארבען פאר דער רעוואלוציע זאל זי געהן אויפ׳ן עשאפאט מו-טיג און אויב איהר איז בעשערט צו לעבען זאל זי האבען כח צו לעבען ווייטער פאר דער רע-וואלוציע.

איהר איז אבער געווען בעשערט צו לעבען. אנשטאט טויט-שטראף האט זי בעקומען סיביר.

זי איז אויסגעשטאנען כל ענוים קשים — בע-ליידיגונגען און דערנידעריגונגען, אלס מענש און פרוי. און ווען די רעוואלוציע האט איהר ענדליך בעפרייט און זי איז אויסגעקליבען געווארען אין משיטא אלס בירגערמייסטערין איז איהר ערשטע ארבייט געווען: פערברענען די טורמעס און משיטא.

קומענדיג נאך דער אקטאבער-רעוואלוציע אין לענינגראד, איז זי איינמאל אריינגעקומען צו שטיינבערג׳ען אין קאבינעט, זיך אוועקגעזעצט און ארויסגערעדט:

— חבר קאמיסאר, כ׳האב א פארשלאג.

— דהיינו? — האט איהר שטיינבערג גע-פרעגט.

— הייסט אויפרייסען די פעטראפּאוולאווער פעסטונג.

מען האט די פעטראפּאוולאווער פעסטונג אבער אויפרייסען נישט געקענט, צוליב איהרע פונדאמענטען. האט שטיינבערג געהייסען פער-וואנדלען די פעסטונג אין א טורמע-מוזעי און דארט מעהר קיינעם און קיינמאל נישט איינזעצען קיין ארעסטירטע.

אבער נישט לאנג האט דאס געדויערט.

איצט זיצען דארט ווידער ארעסטירטע.

און אפילו די זעלבע רעוואלוציאנערין ספי-רידאנאווא זיצט אויך אמאל אין בעפרייטען רוס-לאנד: אמאל אין א טורמע, אמאל אין א קראנקען-הויז.

זי איז איצט אלט 41 יאהר.

א צווייטע עס-ערין איז די קאכאווסקא.

ווען זי איז נאכ׳ן אויפשטאנד-פרוב פון די עס-ער אריינגעזעצט געווארען אין קיעווער טשע-קא, האט זי פערלאנגט, מ׳זאל איהר שיקען אויף יענער זייט גרעניץ קעמפען קעגען די דעניקינ-צעס. מען האט דאס איהר ערלויבט, אבער דער-ביי האט מען גענומען ביי איהר א ווארט, אז נאכדעם ווי זי וועט האבען די אויפגאבע ערפילט, זאל זי צוריקקומען אין טשעקא און די טשעקא וועט איהר ווידער אריינזעצען

זי האט געהאלטען ווארט.

נאך דער מפלה פון דעניקינצעס, האט מען איהר געפונען ליגען אויפ׳ן קיעווער וואקזאל א שווער קראנקע. א בעקאנטער דאקטאר האט איהר אויסבעהאלטען א לאנגע צייט אין זיין וואוינונג און געהיילט. אבער זי איז פערבליבען א קריפּעל אויף א הר גאנצען לעבען און איצט לעבט זי אין א קראנקען-הויז אין קיעוו.

אן ענגליכער אינטערעסאנטער רעוואלוציאנע-רער טיפּ איז א דריטע פרוי — ספּירידאנאווא׳ס א חבר׳טע — איזמאילאווא, וועלכע איז אויך פער-בליבען אין רוסלאנד און געפינט זיך דארט אויף גרויסע צרות אונטער דער אויפזיכט פון ג. פ. או.

ווי אזוי שטיינבערג איז געווארען יוסטיץ-קאמיסאר.

נאכ׳ן פויערים-קאנגרעס, וואס איז אפּגעהאל-טען געווארען סוף 1917 באלד נאך דער אקטא-בער רעוואלוציע האבען די לינקע עס-ער, צו וועל-כער י. נ. שטיינבערג האט אנגעהערט, בעשלא-סען אנצונעהמען די איינלאדונג פון די באלשעווי-קעס און אריינטרעטען אין דער רעגירונג. י. נ. שטיינבערג איז דאס דאמאלט געווען בעשטימט אלס איינער פון די זיבען קאמיסארען, וועלכע די לינקע עס-ער האט געהאט אין דער רעגירונג.

די לינקע עס-ער זענען אין דער רעגירונג געווען א מינדערהייט, מחמת או כער זייערע זי-בען פאלקס-קאמיסארען זענען אין דער רעגירונג געווען נאך עלף פאלקס-קאמיסארען — באלשעווי-קעס, אזוי או די עס-ערישע פאלקס-קאמיסארען האבען געהאט א גאר קנאפּע השפעה אויף דער גאנצער טאקטיק און פּאליטיק פון דער סאוויעט-מאכט.

און דער גורל האט געוואלט, אז דווקא אין דעם קאבינעט פון דעם טרויעריג בערימטען צא-ריסטישען יוסטיץ מיניסטער און ניקאלאי׳ס צייטען שטשעגלאוויטאוו, דעם איניציאטאר פון ביי-ליס-פּראצעס זאל זיצען אלס יוסטיץ-קאמיסאר פון דער רעוואלוציע גראד א יוד.

און אט דער דאזיגער יוסטיץ-קאמיסאר האט דאס געדארפט נעהמען אונטער זיין שוץ דעם ארעסטירטען אנטיסעמיטישען יוסטיץ-מיניסטער שטשעגלאוויטאוו, און צוזאגען דער מאדאם שטשע-גלאוויטאווא דער געפאלענער רוסישער אריסטא-קראטקע, וועלכע איז געקומען זיך משתדל זיין פאר איהר ארעסטירטען מאן, און וועמעס קאבי-נעט ס׳זיצט איצט א יוד, אז מען וועט איהם בע-האנדלען מענשליך.

און מען האט געדארפט זיין דעמאלט אין קאבינעט פון יודישען יוסטיץ-קאמיסאר און צוזעהן די סצענע ווי די מאדאם שטשעגלאוויטאווא, וועל-כע איז אליין אויך געווען זיכער זעהר ווייט פון אזא זאך, ווי ליב האבען יודען, האט געמוזט צו-געבען, אז ווען זי הערט ווי דער שטיינבערג רעדט ווערט איהר לייכטער אויפ׳ן הארצען.

שטשעגלאוויטאווא איז נישט געווען די איינ-ציגע, וועלכע האט געמוזט אנקומען נאך „רחמ-נות" צו שטיינבערג׳ען.

אויך די פרוי פון געוועזענעם מלחמה מיניס-טער סוכאמלינאוו, וועלכער איז דאמאלסט אויך געזעסען פערשפּארט אין טורמע, איז געקומען צו שטיינבערג׳ען וויינען און בעטען מען זאל גוט בעהאנדלען איהר ארעסטירטען מאן.

און אזוי אויך די אלע אנדערע געפאלענע אריסטאקראטקעס, וועלכע האבען געמוזט נעבעך בחרפּתן שלעפּען זיך צום יודישען יוסטיץ-קאמי-סאר אויסבעטען א „חסד" פאר זייערע מענער, די פריהערדיגע הערשער און רעגירערס, וועלכע זענען געווען איצט פערשפּארט דארט, וואו פרי-הער פלעגען זיין פערשפּארט די רוסישע רעוואלוציאנערען.

ווי דזשערזשינסקי האט ארעסטירט שטיינבערג׳ען

נאכדעם, ווי מען האט אונטערגעשריבען דעם בריסקער שלום, מיט וועלכען די לינקע עס-ער האבען נישט מסכים געווען, איז דער לינקער פלי-געל פון עס ער ארויס פון דער סאוויעטען-רעגי-רונג און ד״ר שטיינבערג איז געווארען אויס יוס-טיץ-קאמיסאר.

זיין פּארטיי האט געמוזט ווערען אומלעגאל. זיינע געוועזענע קאלעגען, מיט וועלכע ער האט פריהער געארבייט צוזאמען, האבען איצט ארויסגעגעבען בעפעהלען איהם צו ארעסטירען.

דאס איז געווען איינמאל אויפ׳ן וואקזאל אין מאסקווע. ד״ר שטיינבערג איז אנגעקומען מיט דער באהן פון אנ׳אנדער שטאדט. און ווי ער איז נאר ארויס, האט ער גלייך דערזעהן זיין אל-טען גוטען פריינד, דעם שעף פון דער „טשעקא" פעליקס דזשערזשינסקי.

מיט אויגען ארא פּגעלאזטע צו דער ערד, איז דזשערזשינסקי צוגעגאנגען צו איהם און געזאגט:

— חבר שטיינבערג, איהר וועט זיך איצט מוזען מטריח זיין און געהן מיט מיר אין דער „טשעקא".

און דאך, — גיט צו, — שטיינבערג, — איז דזשערזשינסקי געווען איינער פון די מערקוויר-דיגסטע פערזענליכקייטען, וואס די וועלט האט ווען ס׳איז ארויסגעגעבען; דאס איז געווען א מענש, וואס בלויז אזא גרויסער פּסיכאלאג, ווי דאסטאיעווסקי האט געקענט נעהמען אלס א טיפּ און שילדערן די פערפלאנטערטקייט און רעטעני-שען פון זיין נשמה.

Dr. med. J. Lubicz
ORTOPEDA, Gdańska 28, tel. 183-17
קרענקהייטען פון די ביינער, געלענקען.
פערקריפּלונגען פון די פלייצעס און גלידער.
איינציגע פּראצעדורען פון זעהר ליכטיגע ארטאפּעדישע אפּעראציעס, אין ג׳ הקלאדקעמט אויף פלאטפוסען, קוזגאס.
ליגע פיס. נארמאלען א. ז. וו. עמפּפאנג פון 5—7 אוו.
צוריקגעקעהרט.

לויט פרויד׳ס טעאריע

(ענדע פון 3־טער זייט).

מאלע, וואס אנ׳אלמן קאן זיך אפּטון, האט מען איהם אנגעהויבען ארומזוכען, ביז א ברודער פון דער פערשטארבענער, דעם אלמנ׳ס א שוואגער, האט איהם געפאקט מיט דער דינסטמיידעל אין איהר צימער...

— סטייטש, היתכן, איצט, אין אזא צייט, אין אזא טרויער? — האט דער שוואגער איהם אנגע-הויבען מוסר׳ן.

— כ׳ווייס דען וואס איך טו?... — האט דער אלמן אין פע־לעגענהייט זיך גענומען פערענטפערען.

אמת, די פסיכא־אנאליטיקער טענה׳ן, אין דעם פאל, אז ערגעץ וואו טיף אינעווייניג האט דער אלמן יא געוואוסט וואס ער טוט, ווייל דער מאנספּיל, מיינען זיי איז בטבע פאליגאמיש (א פיל־ווייבער-דיג בעשעפעניש) און אנ׳אומבעוואוסטע קראפט האט דעם מאן געשטויסען צו דער דינסט נאך איידער זיין פרוי איז געקומען צו קבורה.

עס וואלט אונז אבער צו ווייט פערפיהרט, ווען מיר זאלען דא יערען אנעקדאט אנאליזירען לויט פרויד׳ס טעאריע.

מיר וועלען דא אויך דורכלאזען די אלע אנ-דערע וויצען און אנעקדאטען פון דעם אויבענדער-מאהנטען בוך. וואס שטרעבט צו דערוייזען, אז אפילו קינדער און זקנים, וועלכע זענען נאך אדער שוין ווייט פון סעקסועלע עמאציעס און איבערלע-בונגען — פערבלייבען דאך תמיד גענוג בעקסועל אין מעהר פון זייערע האנדלונגען און געשפרעכען, און זענען אויך תמיד בעהערשט פון דעם וואונש דעם שטארקערען און הערשענדיגען מבטל צו זיין און דערנידריגען.

וועל איך זיך בעגנוגענען צום סוף מיט איין ווערטעל, וואס א פריינד מיינער האט מיר איינ-מאל געזאגט וועגען זיין שוויגער (כאטש אין דער אמת׳ען האט ער גאר געמיינט זיין ווייב):

— מיין שוויגער, — זאגט ער, — רארט אליין האט זי ווייסט און מייסט קיינמאל נישט, וואס זי רעדט...

אדרבא, זאלען איצט די פּסיכאאנאליטיקער מספּיר זיין אויף דעם ראזיגען וויץ...

—:8:—

אויס טיפער ליבע צו זיינע קינדער

שטאלפען, 4. (אט״ע) נעכטען פיינאכט האט דער גוט־בעזיצער בעלזינג ערמארדעט זיינע 2 קינדער: 24 יעהריגען זוהן און א 13 יאהריגע טאכ-טער און דאן בעגאנגען זעלבסטמארד, בעלזינג האט זיך געפינען אין א שווערער מאטעריעלער לאגע.

בעלזינג האט זיינע קינדער אדורכגעשאסען די העלזער מיט א ראזיר־מעסער, אליין איז ער אוועק צו דער באהן און זיך געווארפען אונטער׳ן צוג. בעלזינג האט זעהר ליב געהאט זיינע קינדער און האט זיי ערמארדעט, כדי זיי זאלען נישט ליידען קיין נויט.

Dr. med. I. WAJNBERG
Cegielniana 47, tel. 26-02
אינערליכע קראנקהייטען.
ספּעציעל פאר לונגען- און הארץ-קראנקהייטען.
בעשטראהלונגען און קינסטליכע בערג-זון.
עמפּ און אין דער היים פון 3—5 נאך מיטאג.

ס׳גייעג נאכ׳ן שאטען

(33) (סענסאציאנעלער ראמאן)

ס׳איז נאריש צו מאכען דעם אנשטעל, או ס׳איז גארנישט געשעהן. אויף וויפיל ס׳איז אמת, טא הלמאי, ברויך זי צו לייקענען? — האט נעללי געטראכט בעת מעשה, און די אויפריכטיגקייט פון איהרע תשובה׳ות האבען משמעות בעפרידיגט ראב-קעוויטש׳ען.

ווי א געניטער יעגער, וואס יאגט אן זיין קרבן, האט ער פלוצים געענדערט דעם טאן, און א פ־עג געטון:

— איז אייער פאטער געווען פאר דער האזי-רער... פריינדשאפט?

— א, יא! ער האט אויפריכטיג געוואלט, או אונזער פריינדשאפט זאל פערוואנדלט ווערען אין עפעס גרעסערס.

ראבקעוויטש איז געווען איבערראשט.

פריהער וואלט ער זיך גרייט געווען צו וועטען, אז נעללי וועט אנווייזען אויף דעם פאטערס פיינד-ליכער שטעלונג צו דעם ראזיגען פראיעקטירטען שידוך.

דער מיידעלס תשובה אבער האט איינגאנצען א וואקעל געטון דעם בארען אונטער דעם געהיים-אנגענטס פיס.

מיט איין קלאפּ איז חרוב געווארען זיין גאנ-צער טעארעטישער בנין.

ער האט נישט געצווייפעלט, אז נעללי רעדט אמת.

— הם. — האט ער פערלעגען א ברום געג-טון — און אייער מוטער איז אויך געווען אזוי צופרידען, ווי אייער פאטער?

— זעלבסטפערשטענדליך! מיר דוכט זיך אפ-בער, הער ראבקעוויטש. איהר זענט צו ווייט פער-גאנגען אין אייערע כברוה... א סך ווייטער, ווי איהר האט רעכט דערצו. צווישען מיר און דעם הער וואלדמאן איז גארנישט געווען. מיר האבען זיך בסך הכל בעקאנט נישט לאנג צוריק — אני-ערך מיט פיר־פינף חדשים צוריק.

ראבקעוויטש האט א קוק געטון אויף איהר פון הינטער די ברעמען, און א קיי־געטון דעם שפּיץ־בליי־פעדער.

— ס׳וואלט אייך איזאי זעהר פערוואונדערט, ווען איהר דערוויסט זיך, אז אייער פאטער איז ביינאכט געווען ביים הער וואלדמאן!? — האט ער א פרעג געטון, נישט ארונטערלאזענדיג פון איהר זיין דורכדרינגליכען בליק.

— ניין... מיך וואלט עס נישט איבערראשט.... איצט, אלענפאלס.

— פארוואס עפעס גראד איצט?

— ווייל איך ווייס, אז ער איז דארט געזען.

— א! — ראבקעוויטש האט א קוק געטון אויף איהר מיט פערוואונדערונג — פונוואנען ווייסט איהר עס?

— עפעס א מענש האט דא־אהער געקלינגען — א פערשוין, וועלכען איך האב פריהער נישט געהערט און נישט געזעהען — ער האט טעלעפאנירט, און אנגעפרעגט ביי מיר, צי איז מיין פאטער צוריקגעקומען פון דעם הער וואלדמאנס וואוינונג. ערשט דאן האב איך זיך דערוואוסט, אז ער האט זיך גארנישט געלייגט שלאפען און איז ארויס פון שטוב.

— הא? — האט ראבקעוויטש אויסגערופען — מ׳האט צו אייך טעלעפאנירט?... ווער האט טעלעפאנירט?...

— איך ווייס נישט, יענער ה׳זאלט געוואוסט, וואלט איך אייך געזאגט. עפעס איינגאנצען אנ׳אומ-בעקאנטע פערזאן... ער האט זיך אנגערופען „זיי-נע מענשען"....

— א שיינע מעשה!... טאנצמאן אליין!... ער! — האט ראבקעוויטש ארויסגעמורמעלט — אט פונוואנען ער האט זיך דערוואוסט! ווייסט איהר, פריילין ליפּאווסקא, אז ענטפערענדיג דעם ראזיגען מענשען, האט איהר געהאלפען דעם ביטערסטען ווארשאווער פערברעכער ארויסצוגליטשען זיך פון די פּאליציייאישע הענד?

— מיר איז עס אפילו נישט איינגעפאלען, אבער איך האב סיי־ווי גארנישט געקאנט אויפטאן. איך פערשטעה נאר נישט, וואס פאר א שייכות דאס אלץ האט מיט מיין פאטער? מיר דוכט זיך, איך האב גענוג געענטפערט אויף אייערע פראגען. איך האב מעהר קיין כוח נישט צו ווארטען... איך האב שוין מעהר קיין געדולד נישט: וואס איז געשעהן מיט מיין פאטער? אודאי עפעס שרעק-ליכעס... איך ווייס עס.... איך האב עס דערפיהלט גלייך אינדערפריה, ווי נאר איך האב געעפענט די אויגען... אויב איהר וועט מיר נישט אלץ זאגען באלד אויפ׳ן ארט, וועל איך אנקלינגען דעם הער וואלדמאן, און ביי איהם אלץ דערגעהן...

— ניין, ניין, פריילין! דער הער וואלדמאן וועט נישט ענטפערען אויף אייער קלינגען, און אויך קיינעם קלינגען נישט. איך האב זיך פון איך דערוואוסט אלץ, וואס איך האב געדארפט, און איך בין אייך דאנקבאר דערפאר... אין א שעה נאכדעם, ווי איך וועל אוועק פון אייך, וועט אפּגעגעבען ווערען א בעפעהל צו ארעסטירען וואל-דמאנען.

— א בעפעהל צו ארעסטירען? אבער, ווי גאט איז אייך ליב, זאגט מיר פארוואס? פארוואס?

— פאר בעגעהן א מארד, פריילין!

נעללי איז אויפגעשפרונגען פון שטול — א בלאסע, א דערשיטערטע — און פע־גליווערט אר-ריינגעקוקט אין ראבקעוויטשעס אויגען.

איבערלייענענדיג דארט דעם אמת, האט זי א פערשטיקטען געשריי געטון און אנידערגעפאלען אויפ׳ן שטול.

ראבקעוויטש איז געלאסען צוגעגאנגען צום טיש און אנגעקלונגען.

נעללי האט בלי ספק געזאגט דעם ריינעם אמת. זי האט געהערט גלייך אויפריכטיג, אהן הינ-טערגעדאנקען, נישט פרובענדיג עפעס אויסצובע-האלטען.

ראב אבער, וואס ער האט זיך פון איהר דערוואוסט, האט איהם נישט דערנענטערט צו דער לעזונג פון דער מארד־רעטעניש. דער ענין האט זיך, להיפך, נאך מעהר פערפלאנטערט.

אין קאבינעט איז אריין דאס דינסט־מיידעל.

נעללי איז געלעגען אויפ׳ן שטול הינטער דער טיר, אזוי אז דאס שטוב־מיידעל האט זי נישט געקאנט תיכף דערזעהען.

דע־שראקען און פער׳חידוש׳ט האט זי געקוקט אויפ׳ן מענשען, וואס איז געשטאנען אינמיטען קא-בינעט.

ווייזט אויס, אז אין שטוב האט מען נאך גאר נישט געוואוסט וועגען דעם שרעקליכען אומגליק, און אז א פּאליציי־אגענט געפינט זיך אין קאבינעט.

— זייט אזוי גוט, און בעט אהער אריין די באלעבאסטע! — האט ראבקעוויטש א זאג געטון.

(פארטזעצונג קומט).

געפונען א דערמארדעט קינד

(2) אויפ'ן פוילישען צמענטאזש אין דאלי האט דער וועכטער געפונען א טויט קערפער'ל פון א מצרפלע מיט א צושמעטערט קעפעל. דער דריטער פאליציי-קאמיסאריאט האט דאס קערפער'ל איבערגעשיקט אין שטעטישען פראזעקטאריום און זוכט די פערברעכערישע מוטער.

קאמף געגען שווינדזוכט

דער פוילישער געגען - שווינדזוכט - פעראיין ארדענט איין מיט דער הילף פון אינערן-מיניסטעריום (דעפארטאמענט פון געזונדהייט) א פינפטען פערבעסערונגס-קורס פאר דאקטוירים, וואס ווילען ארבייטען אין די געגען-שווינדזוכט-בעראטונגס-שטעלען. דער קורס וועט דויערן 3 חדשים.

כדי צו פערלייכטערן דאס אדורכגעהן דעם קורס, וועלען פאר 10 דאקטוירים בעשטימט ווערען סטיפענדיעס אויף א סומע פון 750 זל., וועלכע זיי וועלען דארפען צוריקקעהרען אין משך פון 5 יאהר.

בקשות קענען אפגעשיקט ווערען אויך דורך פאסט: ווארשא, ראטשייסקא 24, אין ביורא פון געגען-שווינדזוכט-פעראיין.

היינט — פארלעזונג פון יעקב לעשטשינסקי

היינט אוונט קומט פאר אין פילהארמאניע-זאל אן אינטערעסאנטע פארלעזונג וועגען ציוניזם פון בעוואוסטען יודישען עקאנאמיסט ה' יעקב לעשטשינסקי.

דער פרעלעגענט, וועלכער האט זיך קונה-שם געווען מיט זיינע עקאנאמיש-וויסענשאפטליכע פארשונגען אויפ'ן געביט פון יודישען ווירטשאפטליכען לעבען, איז איצט א גאסט אין לאדז. ס'וועט דעריבער קיינער נישט אדורכלאזען די געלעגענהייט צו הערען, וואס דער געעהרטער גאסט האט צו זאגען וועגען דעם ציוניסטישען פראבלעם.

פון „ארט"

היינט, מיטוואך, ווערט געשפילט „חי-געלעבט" אין דעם פראגראם זענען דא 18 שלאגער-נומערן, וואס רופען ארויס גרויס ענטציקונג ביים עולם. אויף היינט זענען הנחה-בילעטען גילטיג.

מארגען, דאנערשטאג, 9.30 אוונד, ווערט געגעבען א גרויסע פאפולערע פארשטעלונג צו ביליגע פרייזען פון 1 ביז 3 זל.

די רעדוטע פון דער טעאטער-געזעלשאפט

די הכנות צו דער קינסטלערישער רעדוטע, וואס עס ארדענט איין שבת-צו-נאכטס די לאדזער יודישער טעאטער-געזעלשאפט" זענען אין פולען גאנג, און לויט אלע ווארשיינליכקייטען וועט דער אוונט זיין א געשעהעניש אין יודישען לאדז. די נאך איבערגעבליבענע קליינע צאהל בילעטען, זענען צו בעקומען אין די קאסע פון „ארט".

ווער ווייסט וועגען ליבוש בלאכמאן

נעכטען אין אוונט איז ארויס פון דער היים דער גייסטיג קראנקער לייבוש גרשון בלאכמאן, 26 יאהר אלט און ביז איצט נישט צוריקגעקומען. ער איז אנגעטון אין א ברוינעם פאלטען, א יודיש היטעל. מ'האט איהם נעכטען געזעהען אויפ'ן בזשעזשינער וועג. ווער ס'ווייסט עפעס וועגען

איים ווידער געבעטען מיטצוטיילען צו זיין מוטער זשוויטא 26.

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) אנטאניעוויטש, פאביאניצקא 50; כאנדזינסקי, פיעטריקאווער 164; סאקאלעוויטש, פושעיאזד 19; רעמביעליגסקי, אגדושעיא 28; זונדעלעוויטש, פיעטריקאווער 25; קאספערקיעוויטש, זגערסקא 54; טראוויקאווסקי, בזשעזשינער 56.

אויפקלערונג

(א אפענער בריף)

אין אנ'אנאנס פון „נייעם פאלקסבלאט" נומער 30, ווי אויך אין בעריכט פון דער פערזאמלונג פון פריזיער-צעך און איבערגעגעבען וועגען מיין פערזאן נישט ריכטיגע פאקטען, ספעציעל אין אנאנס, ווערט אויף מיר אויסגעדריקט, פערשידענע מיאוסע אויסדריקען, ס'איז כדאי, אז די עפענטליכע מיינונג און ספעציעל די פריזיער-מייסטער זאלען וויסען אין וואס ס'האנדעלט זיך.

איך האב א פאר יאהר מיה און ארבייט אוועקגעגעבען, כדי צו ארגאניזירען ווי געהעריג די פריזיער-מייסטער, געבראכט צו דער מדרגה, אז זיי האבען יעצט א לאקאל און א גוט ארגאניזירטען צעך, א גרופע אינטריגאנטען איז מיין ארבייט נישט געווען צום הארצען און זיך בעמיהט מיט פערשידענע מיטלען צו אינטריגירען ארום מיין פערזאן. מיר איז דער גאנצער ענין פערמיאוסט געווארען און אויף דער לעצטער פערזאמלונג, האב איך אליין רעזיגנירט פון מיין אמט אלס צעך-סטארשי. די אלגעמיינע פערזאמלונג, האט אבער מיט א גרויסער מעהרהייט מיין רעזיגנאציע נישט אנגענומען. דאס איז דער בעסטער בעווייז, ווי אזוי דער כלל פריזיער בעציהט זיך צו מיין פערזאן.

די אויבענדערמאהנטע גרופע, האט זיך בעמיהט אריינצוברענגען א כאאס אויף דער פערזאמלונג און איך בין געווען געצווינגען די פערזאמלונג אויפצולעזען און בעשטימען א נייע פערזאמלונג פון וואהלען פאר א פערוואלטונג און צעך-סטארשי. יעצט אזורפירט זיך דאס רעכט די אלטע פערוואלטונג, וועלכע בעשטעהט אין דער מעהרהייט פון דער אויבענדערמאהנטע גרופע ארויסצולאזען וועגען מיר שמוציגע קאמוניקאטען. דער כלל פריזיער-מייסטער ווייסט אבער זייער גוט און איך פון מיין זייט, וועל וועגען נעדיגע אינטריגאנטען ערלעדיגען מיינע חשבונות אין געריכט.

בנוגע דעם נייעם צעניק, וואלט די מכלומר'שטע פערוואלטונג זיך פערנומען נישט מיט אינטריגעס, נאר מיט פאך-פראגען, וואלט זי עם אליין געטאן. מען קען דאך נישט אין אזא צייט פון קריזיס און ארבייטסלאזיגקייט איינהאלטען א פיקטיווען צעניק, וועלכער ברענגט נאר שאדען די עהרליכע מיטגלידער, וואס פיהרען נענו אויס די צעך-בעשלוסען. כ'האב געפונען פאר נויטיג דעם פאקטישען צושטאנד צו לעגאליזירען און דאס איז מיין „פערברעכען". דערביי וויל איך בעמערקען, אז די ארבייטער-לוינען זענען נישט רעדוצירט געווארען. און דאס איז מסתמא נישט צום הארצען דעם „סאציאליסט" היוענפעלד.

איך ערקלער, אז איך וועל מיט די דאזיגע מענשען נישט פאלעמיזירען. איך ווארען זיי פאר הייטערדינע שעדליכע ארויסטרעטונגען געגען מיין פערזאן.

מיט אכטונג

א. באק, בזשעזשינער 5.

כעמיש-באקטעריאלאגישע לאבאראטאריע
מאגיסטער נ. שאץ
פעטריקאווער 37, 2. שט. פראנט.
אנאליזען פון קאל, אורין, לייכען א. א. וו.
אורין-אנאליז — 4 זל.

וו. י. ז. א.
היינט, מיטוואך, 9 א זייגער אוונד קומט פאר אין לאקאל פון וו.י.ז.א. (פושעיאזד 2) א פארלעזונג פון ה'
ש. קאלקער
א.ד.ט. „די פינאנץ-יסודות פון פאלעסטינער אויפבוי"

וויכטיג פאר אינדוסטריעלער און סוחרים!
דאס בעסטע מיטעל געגען פראטעסטירטע וועקסלען איז צו ווענדען זיך אין די איבעראל-בעקאנטע
ביטשריפט = ביורא POLPRAW
פר. נארוטאוויטשא 1,
פראנט, 2. שט. טעלעפאן 170-01
דאו אלע ענינים פון פראטעסטירטע וועקסלען ווערען שטרענג און געוויסענהאפט ערלעדיגט.
ס'ווערט געשריבען בימעס: ציווילע קלאגען, האנדלאייך, אפעלאציעס, אדוואלאניעס, קלאווזולעס, זאבעזפיעניעס אויף אלע שטעט אין פוילען, ווי אויך וועגען די ... און אגושאנד ראזיעמטשו.
4024

הלא חכמה תקרא, ותבונה תתן קולה
בצדק כל אמרי פי, אין בהם נפתל ועקש,
אשרי אדם שמע לי, לשקד על דלתותי יום יום
איבער דעם זאלסטו נאר קומען אין מיין רעכטסקאנסולטאציע-ביורא צו ה'
מאנעלא, פיעטריקאווער 17
(זאכאדניא 52) טעל. 148-79
וואו צו ווערט פינקטליך ערלעדיגט, געוויסענהאפט געשריבען אלערליי בימעס:
ציווילע, קארנע, האנדלאווע, אפעלאציעס, אדוואלאניעס, קלאוזולעס, זאבעזפיעטשעניעס אויף אלע שטעדט אין פוילען, וועגען דירות אין אורזשאנד ראזיעמטשי, ווי אויך איבערזעצונגען אין אלע שפראכען.
מיט אכטונג
ד. מאנעלא, רעכטסקאנסולענט
פעטריקאווער 17.

Dr. med.
B. Robinzon
אינערליכע און קינדער-קראנקהייטען
פעטריקאווער 10, טעל. 131-86
נעמט אן פון 8—9½ פריה און פון 3—4½ נאכם.

נייעם בלויז פאר יודען!
די לאנג-עקזיסטירענדע טלתים-פאבריק
עמפפעהלט צום פסח-סעזאן א גרויסען און רייכען אויסוואהל פון עכט וואלענע, האלב-וואלענע און זיידענע כמו טערקישע טלתים, ווי אויך טלתים קטנים.
הורט און דעטייל! ביליג און רעעל
יחיאל מינסקי, לאדז, סאלנא 6

לעטשניצע פון דאקטוירים ספעציאליסטען
און ערצטליך-דענטיסטישער קאבינעט
זגיערסקא 17 טעל. 16-33.
ד"ר ראקאווסקי נאז האלז, אויערן קר. 10—11 2—3 6—7
ד"ר רוזשאנער הויט און געשלעכט קר. 10—11 1—2
ד"ר גאלדשטיין- אויגען-קראנקהייטען פאלאק 1—2 7—8
ד"ר יוסטמאן נערוועז קראנקהייטען 12—2 חוץ זונ.
ד"ר ראזענצווייג קינדער-קראנקהייטען 10-12 4-5
ד"ר פאפירני פרויען און געבורטס-הילף 11½-1 5-6
ד"ר קאנטאר כירורגישע-קראנק. 4½-5½ זונ. 1—2
ד"ר היינבערג אינ. הערץ לונגען 12—1, 6½—7½
ד"ר סטופעל רענטגען 12—2, 4—6
א. גראדזענטשיק צאהן-ארצט 3—7
נ. ראזעס צאהן-ארצט 8—2
צאהן-מונד המלונג, בעליי5טונגען, קראנען, מאסטען א.א.וו.
בא דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען
א רענטגען-אינסטיטוט
המלונג פון הויט קראנקהייטען פון קאפ (פארך) מיט רענטגענשטראלען, פאר בעשטראלונג און דורכלייכטונגען, קווארץ-לאמפע, דיאטערמיע, עלעקטריזאציע, אלע מעגליכע אנאליזען. א קורס פאר שוועסטער.
אימפונגען געגען שווארצע (שקארלאטין) פון 4—5 נאכם
די לעטשניצע איז אויך אפען זונטאג
וויזיט אין דער שטאט.
ערצט.-קאסמעטיש. גאבינעט
פרל. מארקוס נעהמט אן פון 5—7 אוונד

צאהן-ארצט
St. Gelberg
וואוינט יעצט
Zawadzka 14, tel. 108-33
נעהמט אן פון 10-2 און פון 4-7.

בעקאנטמאכונג.
דער בעקאנטער פריזיער-אנשטאלט
א. באק, לאדז
בזשעזשינער 5
מאכט בעקאנט, אז צוליב קריזיס און ארבייטסלאזיגקייט, זענען רעדוצירט געווארן די פרייזען:

שערען פענער	80 גר.	דאמען-סאלאן	
ראזירען	40 גר.	שערען דאמען	60 גר.
שערען מיט מאשינקע	50 גר.	„ שילעריגם	50 גר.
„ קינדער	30 גר.	אנדולירען	1 זל.
עקטער, מאסאזש	50 גר.	מאניקור	50 גר.
קאפ-וואשען	50 גר.		

בעמערקונג: אין מיין אנשטאלט ווערט די קונדשאפט בעדינט פון די בעסטע שלאנטפולע פאכמענער.
סאלידע בעהאנדלונג!

PORADNIA WENEROLOGICZNA
פון דאקטוירים-ספעציאליסטען
זאוואדזקא 1.
נאר פאר וועגערישע הויט-קראנקה. און מענער-שוועכע אנאליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפער. קאנסיליומס מיט ספעציאליסטען פון אוראלאגישע און נערווען-קראנקהייטען.
קווארץ-לאמפ. עלעקטרישער הייל-קאבינעט קאסמעטיק.
— — טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אוונד. — —
פון 11 ביז 12 ביי טאג און פון 2 ביז 3 נאכמ. נעמט-אן א פרוי-דאקטאר נור קינדער און פרויען זונטאג פון 9 פריה ביז 2 נאכמיטאג.
— בעזונדער ווארטע-צימער פאר פרויען. —
וויזיט 3 זל.

Dr. med. H. Lubicz
צעגעלניאנא 43, טעל. 32-41
ספעציאליסט פאר הויט, וועגערישע און מענער שוועכע קראנקהייטען. היילונג מיט קווארץ-לאמפען (האר-אויספאל)
נעמט אן פון 8—10 און פון 5—8 אוועגד

Dr. Z. Rakowski
ספעצ. פאר אויערן, נאז, האלז און לונגען קראנקה.
קאנסטאנטינער 9, טעלעפאן 27-81.
שפרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7. נעמט אויך אן אין לעטשניצע, זגערזשער 17 פון 10—11 און 2—3

א לאנגיעהריגער געוועזענער
געריכטס-סעקרעטאר
שרייבט אלערליי בימעס און קלאגעס. קלויזולעס און זאבעזפיעטשעניעס אין אלע שטעדט פון פוילען.
א גוטער ספעציאליסט אין מיליטער-ענינים
B. MANN, Piotrkowska 10.

Dr. ADAM GROSGLIK
Al. Kościuszki 27
tel. 51-78
הויט און וועגערישע קראנקה רענטגען און ליכטהיילונגען.
נעמט אן פון 4—7 אין אוונד

Dr. med. W. EYCHNER
גינעקאלאג-אקושער
זגערזשער 11.
טעל. 134-72
נעמט אן פון 6—8 אוונד

לעטשניצע פון דאקטוירים ספעציאליסטען
און דענטיסטישער קאבינעט.
בזשעזשינער 11, טעלעפאן 37-63
אפען פון 9 פריה ביז 7 אוונד.
ד"ר אימיך נאז, האלז, אויערן קר 4½—5½
ד"ר קערשנער קינדער-קראנקה. 9-11 3-4½
ד"ר שיפמאן אינערליכע קראנקהייטען 12—2
ד"ר לוביטש הויט און געשלעכט-קר. 12½ - 1½
ד"ר שפירנפעלד נערווען און גייסטיגע קר. 1—2
ד"ר נאלדבלאט אויגען-קראנקה. 12½—1½
ד"ר חיים כירורגישע קראנקהייטען 2—3
ד"ר שטערלאווסקי פרויען און געבורטס-הילף 3½—4½
פסיכא-טעראפיע, שפראך-שטערונגען ווי שטאמלען א.א.וו. ... כראנישע געשלעכטס-שוואכקייט. אינספיציגונגען, מאסאזשען, עלעקטריזאציע, אפערעס. אויף פערלאנג וויזיטען אין שטאט. אין לאבאראטאריום ווערען געמאכט אלע ארט אנאליזען, אויך בלוט און
אימפונגען געגען שקארלאטין.
ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען
א רענטגען-אינסטיטוט.
... אושינסקי ספעציאליסט
צאהן-ארצט 10—1 3—6
... נאטירליכע צאהן, קראנען, מאסטען א. א. וו.
די לעטשניצע איז טעטיג אויך זונטאג

אבאנעמענטן-פרייז: פאר'ן טעקסט—18 גר. פרייטאג און ערב יו"ט—24 גר. אין דער זייט 8 שפאלטען
אין טעקסט—40 . . . . . 60- . . . . 4 .
נאכ'ן טעקסט—12 . . . . . 18- . . . . 8 .
... דער שטאט 50 פראצ. טייערער. אויסל. 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען—10 גר. א ווארט

אבאנעמענטס-פרייז: אין לאדז — 5 זל. א חודש מיט צושטעלונג א היים; אויף דער פראווינץ — 6 זל. א חודש; אין אויסלאנד — 8 זל.
פאר'ן אינהאלט און טערמינען פון אנאנסען איז די רעדאקציע נישט פאראנטווארטליך
די אדמיניסטראציע איז אפען בייטאג און ביינאכט.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kau...
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.